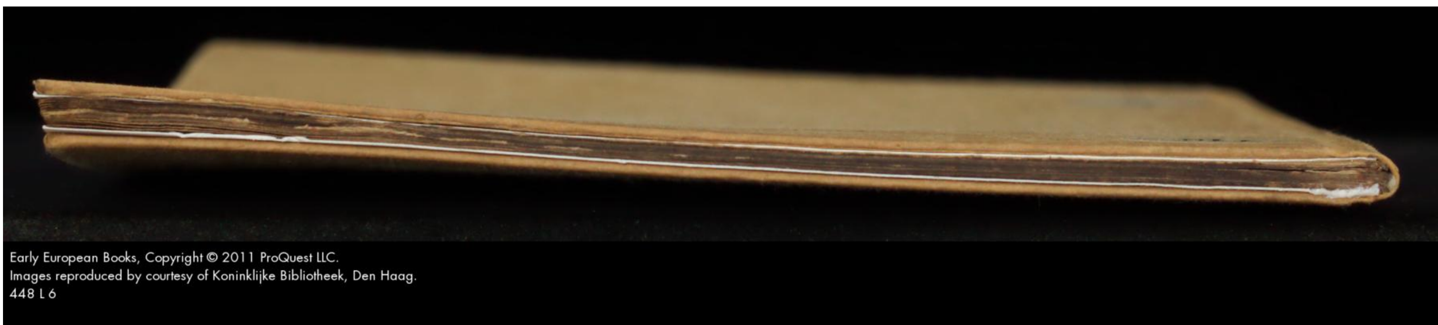
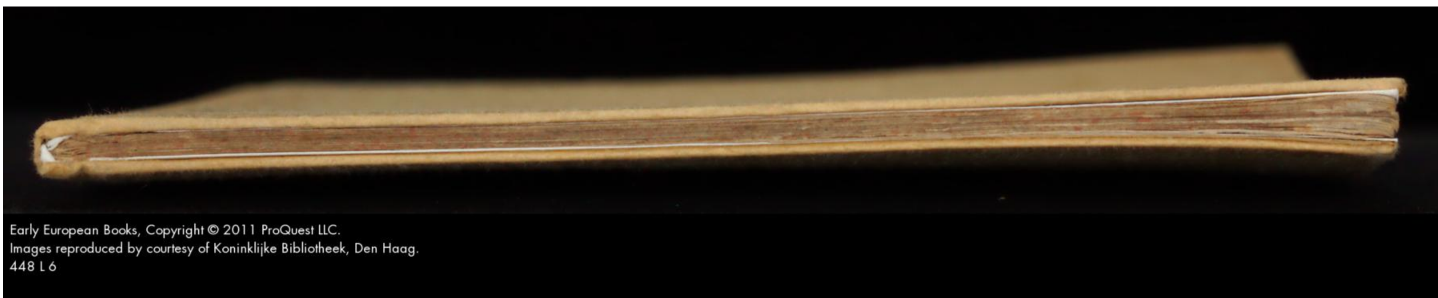
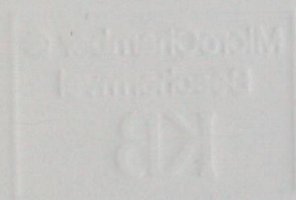

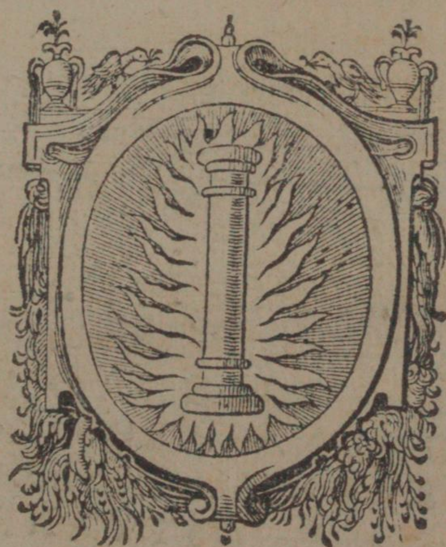

DE AMSTELDAMSCHE HECVBA.

Treur-Spel.

TOT AMSTELDAM,

By Iacob Aertſz. Calom, Boeck-verkooper/ woonende op't Water/ inde vperighe Calom/ 1626.

'T Was Sparten niet genoegh dat, na'et langduurigh krygen.
Ick met mijne oogen ſagh; hoe Pyrrhus voor't outaer
Het grijſe konings hoofd greep by 't gewrongen hayr,
En met ſijn lemmer ging den ouden ſtrot doorrijgen:
Dat ick de vlammen ſagh van 't hof ten Hemel ſtijgen:
Als Hecube wtgeput door jammren, en miſbaer,
Haere heldenſoonen had begraven voor en naer,
En weduw bleef gemengt in't overſchot der Phrygen:
Ick moſt noch onder ſchijn van inſpraeck Gods als kacx,
Mijn' dochter Polyxeen, mijn' neef Aſtyanax
Sien ſneuvelen door't ſtael, ſien ſtorten van den tooren,
En Troiens heerlijckheyd vergaen in roock en damp,
En oud verſchove vvijf beſteenen aller ramp.
Hoe is een' taye ſiel ſoo veel verdriets beſchoren!

Perſonagien.

HECUBA.	ANDROMACHE.
REY van VROUWEN.	RAEDSMAN.
TALTHYBIUS.	ULYSSES.
PYRRHUS.	ASTYANAX.
AGAMEMNON.	HELENE.
CALCHES.	BODE.

Der Griecken achterdocht, na'et ſloopen van oud Troyen,
Beſorgt, voor 't overſchot van 't vyandlycke ſaet:
Met koelen moede ontſiet den Stam gants vt te royen:
Dus onder Godsdiensts ſchyn die grouwelen beſtaet.
Achilles tombe 't bloed van Polyxeen gaet Slorpen,
En Hectors oir die word ten tooren vtgeworpen.

Den achtbaren , hooghgeleerden, wyſen, en beſcheyden Heere , Mr. ANTONIS de HUBERT, ouden raed , en ſchepen der ſtede Zierickzee, en rechtſgeleerden, &c.

MYN HEER,

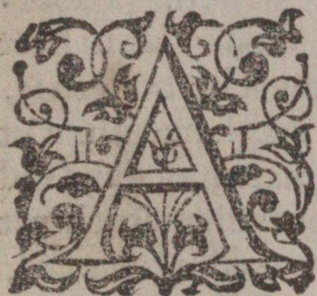
Y offeren hier uwe E. de Amſteldamſche Hecuba. Deſen bynaem draeghtſe om dat Amſtelredam haere geboortplaets is. Verſcheyde vaders hebben vaderlijck recht aen dit kind. Seydmen dat het ſchandelijck luyd datter meer als een vader tot eene ſelve vrucht gehoort : Wy ſtaen het geerne toe: maer gelijck dat in de natuure oneerlijck is, alſoo ſal 't hier heerlijck ſijn. Beſietſe ja doorſietſe vry , en ſo u dunckt datter aen yet Godlijckx in haer ſchijn ſweeft, denckt datſe geboren, ende oock herbooren is, alſoo datſe met recht twee of dryboortige magh heeten. Dit heeftſe met geene ſterffelijcke menſchen maer met den God Bacchus gemeen, die, na dat hy als eene ontydige vrucht wt Semele ter weereld quam , in Iupiters dye voldragen werd, en derhalven metrecht den naem kreeg van DIDERAMPHEOS. Het wijſe en geleerde breyn van eenen , wiens ſtadvaſtigheyd de eeuwen doorleven ſal , heeft de Latijnſche Troas vereert met den tijtel van *Regina tragœdiarum* : Wy wenſchten dat de Nederlandſche ſulck eenen karbonckel in 't voorhoofd voeren moght, of datſe ten minſten meer luyſters van Seneca ontleent hadde. Dat wy uwe E. die in't byſonder hayligen, en opdraegen, geſchied tot danckbaerheyd van de pſalmen, die uwe E. ons toegeſonden hebt ,en waer mede wy niet weynig vermaeckt waren, als wy met greetige ooren den Goddelijcken galm van Davids harpe vingen , en hem met geene mindere ſoetigheyd in ſuyver Neerduyts hoorden geluyt ſlaen, als voormaels in 't Hebreeus de Hebreen in Iudea deden. Of wy hier alle eygenſchappen onſer moederlijcke taele, volgens het afſcheyd der dichteren . wel hebben waer-

genomen: daer van ſal uwe A. konnen oordeelen: als die hier t'huys hoort, en als een treffelijck litmaet onſe letterkunſtige vergaderinge niet weynigh vereerde. Omhels dan, waerde heer ende vriend, onſen en der anderen arbeyd lieffelijck, en, na uwe gewoonte, ſtraf de misſlaegen heuſſelijck, en leef hier voorſpoedelijck, en namaels eeuwelijck. t'Amſtelredam deſen ſeſten van Oegſtmaend. 1625.

Uwe E. A. verplichte

I. VANDER VONDELEN.

INHOUD.

ALs den Griecken, na datſe Troien verdelgt hadden, weer en wind tegen was, en datſe hier door gehindert werden, ancker te lichten, en na huys te keeren: Soo verſcheen hun by nacht Achilles ſchim, die belaſte hen datſe Polyxena ſijne aſſche tot eene offerhande ſouden ſlaghten. Agamemnon weygerde de koninglijcke maeghd ter wtvaert over te geven. Na datmen Calchas om raed gevraeght hadde, antwoorde hy, dat dit niet moght nablyven, dat deſe het eenige beletſel der vloote was, en aldermeeſt Aſtyanax de ſoon van Hector, dienmen noodſaeckelijck moſt ter dood brengen: Waerom Ulyſſes Aſtyanax wt ſijnen ſchuylhoeck hervoor dede komen, en afſtorte van de Sceeſche poorte: en Pyrrhus ſlaghte op ſijnes vaders tombe Polyxena, die, als eene konincklijcke bruyt cierlijck wtgeſtreecken, hem Helene toebragt.

Deſes treurſpels tooneel is in der Griecken leger voor Troien.

DE

DE AMSTELDAMSCHE HECVBA Treur-Spel.

DE EERSTE HANDEL.

HECUBA.

Ie op een rijck vertrout, en kraght geeft sijn gebod
In een geweldigh hof, en niet is voor der Goden
Lichtvaerdigheyd beducht, en na syns harten lust
Te reuckeloos in weelde, en blyde voorspoed rust:
Die spiegel sich aen my, en Trojen eens te dege.
'Tlot wees noyt klaerder aẽ hoe slibbrig d'opgeste
En pratte vorsten staen. Die pyler trots, en schoon,
Die zuyl van Asien, dat werreckstuck der Goon
Te gronde is neergestort: wien oyt tẽ dienste stonde
Hy, die den Tanais drinckt, die wt syn seven monde
De koele stroomen braeckt: hy, die met recht gesicht
Siet rysen, en begroet 't herboren sonnelicht,
En sTigers laeuwen vliet mengt met de roode baeren:
En sy, die buurvorstin der Scythen, met veel schaeren,
En weduwlycke stoet, staegh Pontus strand berent:
Dat Troie leyd ter neer, door vier, en stael geschent:
Pergamum heeft opt lest met puyn bestulpt sich selve,
Daer leyd die hooge prael van heerlycken gewelve,
Tgeweld van muuren, met syn daecken gants tot schand
Verniet doort wellend vier. tHofstaet in lichten brand
Thuys van Assaracus roockt over alle straeten.
De vlam geen plondring weert van woedende soldaeten.
Int brandend Troien elck omt seerste rooft, en ruyt,
En tkolcken van den roock den open Hemel sluyt:
De voncken, en het vier van d'Iliasche gevels
Beswalckt den dagh, als waer hy dick bekleed met nevels.
Siet den verwinner daer eens heet van gramschap staen:
Die vast de taeye stad schout met syne oogen aen:
De gramme krygsman, nu gemat, en wel ervaeren,
Den tyd ontschuldight, die gesleept heeft vyf paer jaeren,
Noch schrickt hy al bedeest voor doverheerde stad,
En schoon sy leyd verplet, noch naulycx acht hy dat
Sy voor hem winbaer was. De plonderaers die sleepen,
En torssen vast den roof, te swaer om duysend schepen
Te laden met den schat. Ick droef, en afgetreurt,

Der Goden hayligheyd,op my dus hoogh gesteurt,
Neem tot getuyge,en d'asch mijns vaderlands te gader,
En u der Phrygen vooghd,en veeler vorsten vader,
Den welcken Troje deckt,bestulpt door al 't gewight
Van't neergedreven ryck,dat boven op u light.
Daer toe den geest van u,die al 't geweld hielt tege',
En Ilium hielt staen,en waert der Phrygen sege,
Soo lang ghy staende bleeft : en u , o groote schaer,
Maer kleyndre schimmen doch,myn' kinders al te gaer !
Dat ick al 't leet,'twelck oyt ons pranghde,en 'tgeen ontstelde
Apolloos priesteres ons oyt te vooren spelde
[Met een' beseten mond,als van verstand beroofť,
Maer door't beleyd der Goon van d'onse noyt gelooft]
Al lang te vooren heb,van mynen Paris swanger,
In eenen droom voorsien,en heb myn' vrees niet langer
Verswegen,nocht geheelt : maer voor Cassandra vroegh
Elck myn waerseggen steeds als sotterny beloegh.
De schalcke Ulysses niet,nocht die hem 's nachts verselde,
Nocht Sinon vol bedrogs in brand ons Trojen stelde :
Ick ick ben stoockebrand : myn vier is't datter blaeckt,
En Ilium is van mijn' toortsin brand geraeckt.
Maer ouderdom die sijt te leefbaer ! waer toe 't weenen,
Om d'wtgeroyde stad,om d'omgestorte steenen ?
Rampsalighe vorstin ! den verschen rouw aenschout :
Set Trojen aen d'een' sy' : dat ongeluck is oud.
Ick heb vervloeckter feyt gesien vol schricx,en beven,
Des ouden koningsmoord,een schellemstuck bedreven
Door Pyrrhus wreed geweer : die self voor't hoogh outaer
Der Goon,met felle vuyst,het gryse koningshayr
Omvrong,en dreef het stael,o droevige vertooning !
VVel diep ter wonden in : 'twelck d'afgeleefde koning
Vrywilligh heeft ontfaen : soo dat het swaerd verwoed
Ten strote aen d'andre syde is wtgekeert bebloed.
VVien sou die gryse kop,wien souden de getuygen
Van't schelmstuck,selfs de goon niet hebben konnen buygen ?
En't oude hayllighdom van't neerge vallen ryck ?
Priaem gebeurt geen graf : hy die soo groot een' wyck,
En steun van kindren had ,tot vesting van syn landstaet,
Derft nu sijn' leste vlam,daer Troje gants in brand staet.
Noch blusćht dit jammer niet der Goden gramschap wt.
De vorsten met de bus vast loten om den buyt
Van't hooghgeboren bloed,om vreedsaem t'huys te vaeren.
Met Priaems dochteren,en aengehuwde snaeren.
VVie sal my slechten buyt ! me voeren over zee ?
Dees heeft sich Hectors bruyt ten troost verlooft alree.
Dees wenscht om d'eegemael van Helenus mijn' soone :
Die om Anthenors lief : en o myne overschoone
Cassandra,droeve maeghd ! daer isser meer als een
Die na uw' kuyscheyd dingt. Ick oude vrou alleen'
Der Griecken afkeer ben ; myn lot doet yeder duchten,

O ghy gevangen sleep! wat houd ghy op van suchten?
Slaet droevigh voor uw' borst, en tyt aen't huylen stout:
Heft op een veldgeschrey, en Trojens wtvaert houd.
Op op met droeven galm: laet Ide uw' klaghten hooren;
VViens vierschaer heyloos was tot ons bederf beschoren.

REY VAN VROUWEN.
HECUBA.

REY. 'T Kermē is niet nieu, noch 'tklaegē,
Die ghy rou belast te draegen:
Neen, wy pleeghden dit geween
Heele jaeren achter een:
Zedert Paris minne blaeckte,
En de Griecxsche Amyclen naeckte:
Zedert hy d'Ægeesche zee
Met syn hayligh pijnhout sne.
Ida tienmael was beslagen
Grijs van sneeu, en winter vlaegen:
Ida kael gemaeckt van hout,
Om ons' lijcken menighvout.
Tienmael oock de maeyer maeyde
In't Sigeesche veld 'tgesaeyde,
Datter niet een dagh en gle,
Of hy broght syn' droefheyd me:
Of de daeglijcksche ongenughten
Gaven oorsaeck om te suchten.
Houd in treuren al die maet
Daer mevrou ons voor in gaet.
Hef dan op uwe hand mevrouwe!
VVy syn volgsters van den rouwe,
Die getreur, en droefenis
Lichtelyck te leeren is.
HEC. O getrouwe gesellinnen
Onses vals, bedruckt van sinnen!
Slaet uwe hayren in den wind,
En uw' tuyten flucx ontbind.
Laet d'ontsnoerde vlechten deckē,
En beslaen de droeve necken:
Dat de schaer met luyd geschrey
D'armen wtstrecke allebey:
En begruyst van d'asch der stede
Die berey met lossen kleede:
Onderknoopt oock u wen schoot:
Tlijf sy tot den buyck toe bloot.
Kuyscheyd, die nu sijt gevangen,
VVaerom verwt de schamte u wangē,
Op wat bruyloft hooptge nu,
Datghe u borsten deckt soo schuw?
Dat de sluyer met sijn vouwen
Gord' den neergeslagen bouwen,
Handen, rand het lichaem aen,
En beledight u tot slaen.
O dat jammeren dat slaeghtme,
O dat wesen dat behaeghtme,
Dat behaeghtme: 't voegt ons lot;
'K sie nu Troiens overschot.
Dat sich wederom verheffe
'T oud getreur, en overtreffe
De gewoone droefheyd vry,
Hector u beschreyen wy.
R. T hayr gedunt door al het scheurē,
En tveelvuldigh lyckbetreuren,
VVy, met rou int hart geroert,
Hebben al te saem ontsnoert:
Knoop en strickeloos al weder
Hangen nu de vlechten neder:
En ons aenschyn op dit pas
Is begruyst met smeulende asch.
H. Vult met puyn, en stof u handen:
VVant de vyand na'et verbranden
Van ons wtgeroyde stad
Niet gelaten heeft als dat.
Laet de kleedren van u allen
Van de naeckte schoudren vallen;
En de neergesackte kleen
Stutten van ter sy de leen.
Nu nu droefheyd, baer u kraghten,
VVant de bloote borsten wachten
Na de rechte, en slinckehand.
Vult met druck tRhœteesche strand.
Dat de galm die sich gaet schuylen
Int geberghte, in holle kuylen,
Niet gelyck hy is gewend
Tleste woord te rugge send:
Maer de gansche klaghten stroye
VVederom, vant woeste Troie.
Laet vry hooren zee, en lucht
Ons gesteen, en ons gesucht.

 Smyt

Smyt de borst met felle slagen.
Handen woed: 't gewoonlijck klagen
My niet magh vernoegen nu.
Hector wy beschreyen u:

REY. Om u,sonder sich t'erbarmen,
Slaet,en krabt onse hand dees armen:
Om u is sy dus verwoed
Op de schouders vocht van bloed:
Om u slaetse 't hoofd vol wonden:
Om u hangt de borst geschonden,
Opgekrabt,en aengerand,
Van een wreede moeders hand.
Al de wonden en quetsuuren
Die ick eertyds most verduuren,
Die ick aen myn lichaem gaf
Op uwe wtvaert,aen uw graf:
Vloeyen opgekrabt,als beecken:
Van veel bloeds sy stadigh leecken.
Zuyl,die hielt in sijnen stand
'T lang verdedight vaderland.
O die weerstond so veel dagen
Dese ons toegeschickte plaegen:
Ghy waert ons een muur, en schut,
En der matte Phrygen stut.
Tien jaer hebt ghy met uw schoudrē
'tRijck gestuttet uwer oudren:
Ghy alleen hebt tien jaer lang
Ons bewaert voor ondergang.
Maer so haest ghy sijt gevallen
Vielen oock die haylge wallen:
'T was een selve laetste dagh
Die ons stad en Hector sagh.

HEC. Keert uw klaghten elders heenen
En wilt Priaem 'tlijck beweenen.
Schreyd op nieus met luyde keel,
VVant mijn Hector heeft sijn deel.

REY. Hoor het suchten,en het schreyen
Van ons weeuwelijcke reyen,
Oude vader: die vermant
Tweemael waert van 's vyands hand.
Troien heeft in uwe dagen
Geene plaegh maer eens gedraegen.
Dardans muuren sijn tweemael
Omgebeuckt van 't Griecksche stael.
Pergamum most tweemael swichten
Voor Alcides boogh en schichten
Na dat al gebragt ter aerd
Is dat Hecube heeft gebaert:
Na'et verbranden sulcker beenen
Die hier halve Goden scheenen,
Draeghtme uw lijck o vader! wt,
Dat de leste stacy sluyt:
En geslaght Jupijn ter eeren
Moet uw lichaem 't graf ontbeeren,
En uw romp met smaed, en schand
Drucken de Sigeesche strand.
H. Elders dochters der Troiaenen
Keert uw biggelende traenen:
Jammert niet om Priaems end,
Hy voelt droef heyd, nocht ellend.
Segt dat het een groot geluck is
Dat hy voor ons wt den druck is,
En so vry benedenwaert
Na het rijck der schimmen vaert.
Hy en sal niet half besweken
Draegen 't lastigh juck der Greecken
Droef op een' gebonden hals:
Schouspel na veel ongevals.
Hy heeft niet gesien d'Atryden
In sijn ongeluck verblyden:
Nocht aenschout in syne smart
Dien Vlysses valsch van hart.
Nocht op Argos segefeeste
Sal hy niet,beangst van geeste,
Draegen met stockoude leen
Hunne hoovaerdige tropheen:
Nocht men sal syne handen beyde
Daer hy scepters mede sweyde,
Tot sijn hartseer,en verdriet,
Op den rugge vleuglen niet:
Nocht de last van gulde boeyen
Sal sijne armen niet vermoeyen;
En na soo veel tegenspoeds
Sal hy Agamemnons koets
Niet met ysers aen sijn beenen
Volgen,en 't verheughd Mycenen
Sonder purper,sonder kroon,
Tot een schouspel staen ten toon.
R. Priaem van de dood verbeten
VVy te samen saligh heeten.
Vaerende op eene andre ste
Droegh hy syne rycken me.
Veyligh gaet hy druck versmaden
Onder d'Elyseesche bladen,
By de vroome schimmen,daer
Hy sijn Hector word gewaer.
VVel hem die in nederlaegen
Alles met sich siet verslagen:
Dit viel Priaem nu te beurt,
Dies niet langer om hem treurt.

DE TVVEEDE HANDEL.

TALTHYBIUS. REY.

REY. HOe lange draelt altyd de Grieck in havens schoot,
'Tsy hy ten oorloog treckt, of thuys keert met de vloot.
Meld d'oorsaeck die so lang de schepen doet verbeydē:
VVat God de wegen sluyt, die ons te rugge leyden.

TAL. 'T gemoed dat beeftme, en schrick schud trillende al myn leên.
Een onwaerschijnlijck spoock, en meerder als gemeen,
VVord selden vast gelooft: ick met myne eygene oogen,
Ick self heb dit gesien: de son begost te hoogen,
En streeck der bergen kruyn. De duysterheyd die lagh
Alree verwonnen door den opgeresen dagh:
Als 't aerdryck schielyck heeft met schudden, en met beven,
VVt 't binnenst sijner schoot een naer geloey gegeven:
De boomen schudden 't hoofd: 't verheven woud geparst,
En self het hayligh bosch dat dondert met een barst:
'T geberght van Ida smelt in morseling van steenen:
En 't aerdryck niet alleen en ziddert, maer met eenen
VVord Thetis selve in zee haer eygen soon gewaer,
En kemt haer vloeden glad. Doen opent d'aarde daer
Van een gerete flucx haere holen, en 't wanschapen:
En Erebus verschaft langs 's aerdrycx grousaem gaepen
Een vry en open padt na'et volck om hoogh bedeest,
En licht den steen van 't graf. Te voorschijn quam den geest
Van Scyros hartogh, so als hy den aentoght mende,
En velde int harnas neer de strenge Thracier bende.
En dede, o Troie, u sien het voorspel aen u leet:
Of doen Neptunus soon hy dood ter aerde smeet:
Die op sijn jeughdigh hoofd met silverhayren pronckte:
Of als hy int gedrang met forssen moede ontvonckte,
En heele stroomen heeft met dooden toegestopt:
Doen Xanthus in syn wad aen lichaemen verkropt,
Ging soecken synen wegh, en na sijn wtgang vraegen:
Of als hy segenryck aendreef den oorloogshswagen,
En 't lijck van Hector sleepte, en Ilium met hem.
Naer over 't heele strand klonck sijn vergrimde stem:
Onaerdige: gaet heen, ontdraeght te deser stonde
Myn geest die eer, waer toe myn deughd u heeft verbonde:
Ontmeert d'ondanckbre vloot om door ons zee te gaen:
Myn gramschap staet u dier, en sal u dierder staen:
Ten sy Polyxena verlooft synde aen onse assche,
Door Pyrrhus hand geslaght, het graf besprenge, en wassche.
Soo spreeckende overluyt, brack hy den dagh in tween
Met een heldonckre nacht; en daelende beneen,
Den grouwelijcken kuyl noch naulycx neergedoocken,
Met t'saemenloopende aerde hy heelde; en na het spoocken
De zee haer baeren stilt, en langer niet meer woed,
En 't heele meyr bedaert, en mort met sachtren vloed.
De Rey van Tritons wt het diep tot vreughd gedrongen,
Het hoofd om hoogh stack, en heeft 't bruyloftslied gesongen.

PYRRHUS. AGAMEMNON. CALCHES.

ALs ghy met blyden ſeyl ſoud keeren zeewaert in,
En quam Achilles u niet eenmael in den ſin:
Hy, door wiens eenige hand dat Troiens hooge veſten
Geſchuddet, ſijn geſloopt, en omgeſtort ten leſten:
VVaer mede hy heeft geboet in korten tyd al 't geen
In Scyros is gemart, en Lesbos: 't welck in tween
d'Ægeeſche golven klieft. So haeſt hy was gebleven
Stond Troiens val beducht waer heen hy ſich wou geven.
Al waert ghy ſchoon gereet te ſchencken in der daed
Het geen hier word geeyſcht, noch komt het al te laet.
'T lot heeft den vorſten ree hunn' pryſen toe gaen leggen.
VVie kan ſo kleyn een loon ſoo groot een deughde ontſeggen?
Verdiende hy luttel, dien gelaſt den krijgh alom
Te vlieden, en geruſt met langen ouderdom
Syn tyd te brengen door, om ſonder ſchrick en beven,
Den ouden Neſtor, en ſijn jaeren t'overleven,
De moederlijcke liſt nochtans, en 't vrouwekleed
Afleyde, en door't geweer ſich willigh man beleed.
VVanneer dat Telephos oploopende, en vermetel
Door ſijn ongaſtvry rijck, en Myſiaenſchen ſetel
Den pas geweygert had: ſijn koninglijcke wond
Verwt d'onervarene hand, die namaels hy bevond
So ſoet als ſtreng in't eerſt. Self Theben moſt beſwijcken.
De vorſt Eëtion verovren ſien ſijn rijcken:
En kleyn Lyrneſſos, dat aen't hoogh geberghte leyd,
Leet diergelijcken val: en 't land wiens naem verbreyd
Door't vangen van de maeghd Briſeïs is geworden:
En Chryſe d'oorſaeck dat de Griecxſche vorſten morden,
En lagen overhoop, en Tenedos beſaemt:
En dat het Thracier vee in vruchtbaerheyd vernaemt,
Met vette weyden voed: en Cilla onder andre
Apollo toegewyd. VVat wil ick na malkandre
Ophaelen alle ſteên, die rijck van vee, en volck,
Caïcus door den vloeck verhoogende ſijn kolck,
Met wintervocht beſpoelt. Soo groote nederlaegen,
En veeler vorſten ſchrick, en ſteden neergeſlagen:
Gelijck voor dwarrelwind verſtuyft het lichte ſtof,
Sou ſijn eens anders roem, en alderhooghſte lof:
Achilles de'et ter loop. Soo quam myn vader trecken.
Die wtgevoerde krygh, de val ſo veeler plecken
Toeruſten heet by hem: dat ick hier by niet voegh
Syne andre feyten, was een Hector niet genoegh?
Myn vader Ilium verwonnen heeft; ten leſten
Komt ghy, en doet niet meer als breecken ſijne veſten,
Het luſt my op dit pas eens door den brand te gaen
Van vaders hoogen lof, en wydberoemde daên:

Lagh Hector niet gevelt voor 's eygen teelders oogen,
En Memnon voor sijn Ooms, om wien sich quam vertoogen
De moeder in een schijn heel anders dan sy plagh,
En met haer dootse verwe aenvoerde een droeven dagh.
Self d'overwinner heeft een afschrick van het voorbeeld
Syn'r eygen daed: waer door Achilles merckt en oordeelt
Dat Godenkinders oock geraecken aen hun end.
Penthesilea doen ten sadel wtgerent,
Der Griecken jongste schrick gevallen is ter Aerde.
Indienghe Achilles deughd wilt schatten na heur waerde,
Al eyschte hy Argos puyck, of een Myceensche bruyt,
Ghy sijt daer toe verplight. Hoe twyffeltghe? spreeck wt:
En staetghe het noch niet toe? wat salmen langer wachten?
Ist wreedheyd Priaems saed voor Peleus soon te slaghten?
Ghy vader hebt wel self uw dochter om Heleen
Geoffert: 't geen ick eysch is al gebeurt voor heen.

AGA. 'T is jonger lieden feyl sijn moed niet in te toomen.
Dit vier der eerste jeughd heeft andere ingenomen,
Door een gemeen gebreck: doch Pyrrhus word vervoert
Door vaders aerd, die hem sijn korsle sinnen roert.
'K heb dreygen grof en groot, en heete oploopentheden
Uws vaders eertyds wel met koelen moed geleden.
'T voeght wel die veel vermagh dat hy wat meerder lyd.
VVat wiltghe d'eedle schim eens vorsten, die den nyd
Doet vlieden voor sijn faem, besoedlen, en bespatten
Met grouwelijcke moord? dat hoortmen eerst te vatten,
VVaer d'overwinner toe verplight is met bescheyd:
VVat hem te dulden staet die overwonnen leyd.
Geweldige heerschappy hielt niemand lange staende:
Gematigde duurt langst; en hoe dat meer 't opgaende,
En steygerende lot der sterffelycken maght
Om hoogh verheven heeft, en opgevoert met kraght:
Te meerder het betaemt, om niet te sijn bedrogen,
's Gelucx besitter sich te houden ingetogen:
Voor veelerley gevaer te ziddren op sijn troon,
Mistrouwende de gunst van al te milde Goon.
Int winnen ick bevond hoe 't alderbraefst int brallen
Lagh in een oogenblick bestelpt, en neergevallen.
Maeckt Ilium te trots onse opgeblase siel?
De Grieck staet op die plaets daer Troie stond eer 't viel.
Ick plagh wel eer ick kent eens anders staet te hoonen,
En maghteloos myns selfs op purpre sluyerkroonen,
En op mijn maghtigh rijck te snorcken sonder maet:
Maer lots lief koosery, die andren op hun staet
Met trotsheyd kroppen sou, en prickelen de dwaesen,
Die kneusde my den moed. Maeckt Priaem opgeblaesen,
Of moedigh onsen geest? of soude ick waenen dat
De parrelrycke staf, 't gewaed van purper sat,
Meer syn als d'ydle schyn, bedeckt met valsch vergulsel,
En glans van luttel duurs? en hayr verciert met hulsel

Van eenen boosen band? Eene onverhoedsche ramp,
Doet dese pracht, en prael verdwynen, als een damp:
Misschien word hier vereyscht nocht bloedig sweet, nocht hygen
Nocht duysend schepen, nocht tien jaeren bloedig krygen:
Soo traegh een ongeval hangt elck niet over 't hoofd.
'K wil hier wel rond in gaen, en datghe dit gelooft,
O waerde vaderland! 't sy met u welbehaegen,
Het was myn toeleg wel verheert, en neergeslaegen
Te sien den Phrygiaen, de Goddelycke wal,
En toorens Hemelhoogh tot hopeloosen val
Te brengen nimmermeer: maer och wat toom'kan stuuren
Soldaeten heet op wraeck, en d'overhand aen d'uuren
Der blinde nacht vertrout. Al 't onrecht, al het leet
Dat yemand scheen te fel, of onbehoorlyck wreed
VVt toorne, en duyster quam, waerin de gramschap woedigh
Haere eyge dolheyd tergt, en 't swaerd, twelck eens voorspoedig
Besmet in 's vyands bloed, een dolle lust bevat.
'T geen overblyven kan van d'omgekeerde stad
Laet blyven, strafs genoeg genomen van ons euvel,
En niet dan al te veel. Dat nu doort stael noch sneuvel
Een koninglycke maeghd, geschoncken aen het graf
Ten gaeve, en d'asschen sprenge, en dat een moord soo straf
den naem van bruyloft voere: Ick sweer'k salt nimmer dulden.
My druckt de last alleen van de algemeene schulden.
Degeen diet quaed niet keert, wanneer hy 't keeren kan,
Het sondigen gebied. PYR. Sal vaders schimme dan
Niet hebben eenigh loon. AG. Hy sal, maer na betaemen,
Met lofsang sullense hem verheffen al te saemen:
VVtheemsche landen sal syn naem, en groote moed
Doorklincken wyd en sijt. In lien vergoten bloed
Verstorvene asch verquickt, of stilt der geesten jamren,
Hack af den vetten hals der Phrygiaensche lamren,
En kudden blanck van wol, laet vloeyen over 't veld
'T bloed, daer geen moeder om in rou, en traenen smelt.
VVat vreemde wyse is dit, wanneer is menschen leven
Ter wtvaert van een mensch ten besten oyt gegeven?
Verschoon uws vaders naem van haet en nyd, wiens lijck
Ghy eeren wilt met bloed. PYR. O blaeskaeck, als het rijck
Uw hart met voorspoed hooght. O bloodaert snel int vlughten,
VVanneerder ritselt slechts een wind van krijgsgeruchten.
O vorstendwingeland, is dan u wulpsche sin
Al wederom ontvonckt door brand van nieuwe min,
En maeghdensnoepery? Staet ons altyd te wycken
Van ons gerechtigheyd, en u den buyt te strycken?
'K sal met dees rechte hand Achilles tombe voen
Met bloed aen hem verlooft, op dat het streck tot soen:
'Twelck soo ghy't ons ontseght, en derft hier tegens blaffen,
Een grootere offerhand sal ick den held verschaffen,
En waerdig Pyrrhus hand. Mijn swaerd toeft veel te lang
Van 's koninghs neerlaegh, die 't den Griecken maeckt so bang.

De schimme van Priaem verwacht vast na een macker.

AG. Dats Pyrrhus hooghste roem, dat hy syne handen wacker
Int bloed gerept heeft van dien afgeleefden heer,
VViens smeecken had versacht sijn vader self wel eer.

PYR. Ick weet dat die syn knien voor mynen vader buygde
Hem vyand was met een: maer Priaem self betuygde
Syn demoed in persoon: ghy van de vrees vermast
Kent u niet stout genoegh te bidden: maer belast
Uw saeck den Ithakois, en Ajax uw gebeden,
Noch dorst uw vyand noyt eens onder oogen treden.

AG. Uw vader ick bekent, doen geene vrees beving
Als 't heyr die neerlaegh leed, de vloot aen kolen ging:
Log lagh hy, luy, en leegh, en dacht op krygh nocht wapen,
Maer bleef aen 't soet geluyt der snaeren sich vergaepen.

PYR. De dappere Hector doen uw wapens heeft veracht,
En vreesde Achilles sang meer als uwe oorlooghsmaght:
En in soo groot eene angst, die yeder een deê beven,
De vloot der Thessalen is ongeterght gebleven.

AG. Maer by die selve vloot quam Hectors vader me
VVt Troien, onbeseert, in vayligheyd, en vre.

PYR. 'T is koninglyck een vorst syn adem wat te geven.

AG. Ghy maeckte hem ademloos, en holpt hem om het leven.

PYR. Vaeck een medoogende hart de dood voor 't leven geeft.

AG. Die dingt namaeghdenbloed wel groot medoogen heeft.

PYR. Kan maeghdenoffer u nu als een grouwel quellen?

AG. Een vorst moet boven 't bloed sijns vollecx welvaert stellen.

PYR. Geen wet gevangens spaert, of hindert hunne straf.

AG. 'Tgeen dat geen wet verbied raed ons de schaemt wel af.

PYR. VVat den verwinner lust dat staet hem vry te plegen.

AG. VVien 't meeste vry staet, die sta meest syn lusten tegen.

PYR. Ga stof soo by die geen, wien ick 't ondraeghlyck juck
Van uw tienjaerigh rijck nu van de schoudren ruck,

AG. Geeft Scyros u dien moed? PYR. Dat vry van broedrẽ schand is

AG. Dat wechduyckt in de zee? PY. Die onse bloedverwante is.
Uw vaders adel, en uw ooms is wel bekent.

AG. Ghy die geteelt syt van een maeghd ter sluyck geschend,
En van Achilles, die noch voor geen man moght strecken.

PYR. Van dien Achilles, die des Hemels hooge plecken
Nu veylighlyck bewoont, en waer hy slaet sijn oogh
Sijn stamme siet verspreyd. Iupijn die sit om hoogh,
In d'afgrond Æacus, en Thetis in de baeren.

AG. Van dien Achilles die ter hellen is gevaeren
Door Paris hand gedood. PY. VVien niemand van de Goon
In 't stryden hand voor hand oyt heeft het hoofd geboon.

AG. De maght ontbreeckt me niet om uwen mond te snoeren,
En driestigheyd met straf: Doch 'k ben gewent te voeren
Een swaerd, dat spaeren kan een die het overmagh.
Dat Calches tolck der Goon koom liever voor den dagh.
Eysch 't 't noodlot dese moord, ick sal het stuck gedoogen

Ghy die de Griecxsche vloot wt Aulis hebt getoogen,
En onsen toght gespoeyt : Ghy die den Hemel doet
Ontsluyten door u konst : VVien 't ingewant, en 't bloed
Der dieren is bekent : Ghy wien 't gekraeck des Hemels,
En langgesteerte star, met nasleep vol gewemels,
Des noodlots raed ontdeckt : wiens mond, en woorden my
Soo dier staen, Thestors soon ! Goods wil ontdeck ons vry,
En stier ons met uw raed. C A L. Het noodlot bied den Greken
VVeer aen, om d'oude vracht, de wegen op te breken
Die nu gesloten sijn. Dat dese maeghd geslaght
Sy voor Achilles graf, word van de Goon verwacht:
En Pyrrhus moet de bruyt [in sulleke gewaeden
Als in Thessalien tot haeren bruygom traden
De maeghden nieu gehuwt : als een Myceensche vrou,
Of eene Ioonsche bruyt gaet tot haer eerste trou]
Sijn vader brengen toe. So huwtse na betaemen :
Maer dit is 't niet alleen dat onse schepen t'saemen
Doet marren op de ree : het noodlot vordert nu,
En eyscht een edler bloed Polyxena ! dan 't uw.
Laet Hectors soon geplet ten toorentrans wt vallen,
Soo magh de vloot op zee met duysend seylen brallen.

REY.

In desen Rey word voorgestelt het schadelijck ghevoelen der Epicureen/ en Stoicijnen / daer sich geen Christen aen sal argeren / te min alsoo het hier met sommighe gelijckenissen eer opgheproncht/en verlicht word / als bewesen.

SOu't waerheyd sijn, of gaet het kreupel,
En paeytmen het bedeest gepeupel
Met sproockjes, en met ydelheyd :
Op dat het niet in deughd verslimme:
Als 't waent dat des verstorvens schimme
Noch leeft, als 't lyf begraven leyd ?
VVanneer 't gesicht al is gebroken,
En d'eegemael 't oogh heeft geloocken,
En dat de jongste, en laeste dagh
Der Sonnen glans heeft afgeschoten,
En in den emmer syn geslooten
De treurige asschen met beklagh.
En baet het niet syn siel, en leven
In', wterste aen het graf te geven :
Maer moet, vol jammers en verdriet,
D'ellendige noch langer swerven?
Of sterven wy geheel door 't sterven,
En gaet de gansche mensch tot niet?
VVanneer de geest, met blyvende aessem
Gemengt, wyckt in der wolcken waessem :
En dat de toorts de naeckte leen
Geblaeckert heeft ? al wat in 't daelen
Of rysen, met haere heldre straelen,
De Son beschynt, en kent met een :
Al wat de zee met wufte baeren

In eb of vloed bespoelt, de jaeren
VVechrucken snellyck, en geswind:
Gelyck Pegaes, met vlugge pennen,
Gewoon door's Hemels blaeu te rennen,
Ontloopt de sweepen van den wind:
  Met sulck een dwarling als daer swieren
De tweemael ses gestarnde dieren:
Met sulck een loop, als d'opperheer
Der starren d'eeuwen staegh doet draeyen:
Als Hecate met slimme swaeyen
Dwaelt om het aerdtryck op en neer.
  Soo sietmen ons na'et ende draeven.
Die eens den stroom [waer by dat staeven
De Goon hunne eeden] heeft genaeckt,
Is nergens meer: gelyck het roocken
Van heeten brand, na dampigh smoocken
Der korte streecke wt 't oogh geraeckt.
  Gelyckmen door de noordervlaegen
De wolcken, die wy swanger sagen
Soo daetelyck, siet dwynen weer:
Alsoo sal oock dees geest vervloeyen,
Die 't lyf bestierde, en sal sich spoeyen
Tot niet te smelten meer en meer.
  Hier namaels isser niet te wachten.
De dood is niet. De dood wilt achten
De jongste pael van 's levens baen.
Begeerigh hart, houd op van hopen:
Bekommert volck, u sorg laet loopen,
En alles voorts syn gang laet gaen.
  Vraeght yemand waer de doode vaeren?
Ter plaets daer d'ongeboore waeren.
De * bayert, en de graege tyd   *CHAOS.
De dood is een, en gants ondeylbaer,
Verslinden ons, het is onfeylbaer:
Die siel soo wel als lichaem slyt.
  Het ryck van Pluto, d'helsche straffen,
En Cerberus die met syn blaffen
De stramme deuren gade slaet,
Syn niet dan ydele geruchten,
En woorden, diemen niet moet vruchten,
Ja malle droomgelycke praet.

DE DARDE HANDEL.

ANDROMACHE. RAEDSMAN. VLYSSES.

AND. VVAt mooghtghe dus ontsteld uw hayr aen flarden rucken,
O Phrygiaensche schaer! wat scheurtghe uw' borst aen stucken,

En ſprengt uw' wang met vocht dat wt uwe oogen vliet?
Druckt ſchreyen 'tlyden wt, ſo iſt ſo laſtigh niet.
Ghy hebt oud Troien thans, maer ick al lang ſien vallen:
Van zedert ſo verwoed, rondom de ſtaende wallen,
Met ſijn ſtrydwagen ſtyf, en wacker aengeſweept,
De wreede Peleus ſoon myn leden heeft geſleept:
So dat ſijne eygene as van Hectors ſwaerte ſteende,
Met ziddring, en gekraeck, en 't waerde lyck beweende:
Doen viel de ſtadt verdelght, en overrompelt neer.
Ick laes verſuft door ramp, en ben myns ſelfs niet meer,
Maer word beroyd van hoofd vaſt heen en weer gedreven.
'T en waer dat dees my hiel, ick had my lang begeven
Te volgen mynen man, om my den Grieck t'ontſlaen.
Dees temt myn moed, en let my in myn dood te gaen:
Dees dwingt my d'harde Goon om trooſt noch wat te ſmeecken:
Dees reckt myn lydens tyd: dees heeft my laes verſteecken
Van 's jammers grootſte vrucht, dats angſteloos te ſtaen.
De deur is toe voor heyl, maer op voor gruwelquaen.
'T is d'aldergrootſte ellend noch hopeloos te duchten.

RAED. Verſlegene wat vrees u dus verbaeſt doet ſuchten?

AND. VVt d'eene ramp ontſtaet een ſwaerder ongeval:
Van't ſtortende Ilium houd 't noodlot noch geen ſtal.

RAED. En oft den Goon geviel te meerdren onſe ellenden,
VVat neerlaegh koſten ſy ons ſwaerder overſenden?

AND. De ſtadigh duyſtre kuyl, en 't ſlot van d'afgrond Styx
Sich opent, en op dat ons [die nu door veel ſchricx,
En ramp ſijn afgemat] geen vreeſe ſoude ontbreecken,
So komen voor den dagh, het hoofd ten grave wt ſteecken
De vyanden, die lang ter aerde ſyn gedaen.
Hoe kan de Grieck alſeen dien wegh dan aerſling gaen?
De dood doet elck gelyck. De Phrygen ſich ontſtellen
In die gemeene ſchrick: maer my is komen quellen
Een ſonderling geſicht van een benaude nacht.

RAED. Seg wat geſicht het was dat u dees vreeſe bragt?

AND. Die nacht die met haer ruſt ons voed was half ten ende,
De kleyne beer alree ſijn blinckend juck omwende:
Als my bedruckte omhelſde een onbekende ruſt,
En korte ſlaep bekroop, die myne droef heyd ſuſt:
Soo 's baeſenden gemoeds verſtocktheyd ſoude mogen
Gereeckent ſijn voor ſlaep: als ſchielyck myne oogen
Stond Hector myn gemael: niet ſo hy wylens plagh
Het forſſe Argiviſche heyr ttots leverende ſlagh,
Met lichten fackelbrand, en ſwart bepeckte reepen,
Te ſtaen na het bederf van al de Griecxſche ſchepen:
Nocht ſo hy dol verwoed van moorden, en van ſlaen,
Een waeren buyt ontdroegh den valſchen Peleaen:
Die vlammende helderheyd hadde hy niet meer ontloocken
Int voorhoofd, ſo hy plagh: maer loof verſuft, gebroken
Van moed 't geſicht belaen met traenen ſo als wy,
Het hayr om 'thoofd beſwalckt: nochtans ſo luſtent my
Den held op nieus te ſien; doen als geparſt van rouwe,

En schuddende syn hoofd : ontwaeck,seyde hy,myn trouwe
En waerde bedgenoot,ontwaeck,en bergh ons kind :
Dit is ons eenigh heyl, dat niemand dit en vind :
Uw schreyen staeckt. VVat steentghe om d'omgestorte steenen?
Lagh Troie daer mede heel.Flucx op,stop yeuwers heenen
De spruyt van Hectors huys. Tot ziddrens toe my sloegh
Een eyssélycke schrick,die al myn slaep verjoegh,
Den vaeck wt d'oogen schopte, wt d'oogen,die ick herwaerts
Bedeesdelijcken sla,nu weer angstvalligh derwaerts,
Vergetende myn soon , ick tast na Hector,doch
'Tomhelsen heeft geen vat aen't spoockende bedrogh.
O soone! waere lote uws loffelycken vaders,
Der Phrygen eenige hoop,en toeverlaet,mitsgaders
De troost alleen van't huys,nu laes! ten val gedoemt:
O spruyt van't oude bloed! al t'edel,en beroemt,
Vw vader heel gelijck: myn Hector was voor desen
Dusdanigh van gelaet,van opsicht,en van wesen :
Dusdanigh oock van tred: syne handen sterck, en fier,
Syne hooge schouderen,'t hadde alles sulck een swier :
Ja self dat straf gesight, als hy 't van gramscpap sweyde,
En om den breeden neck, die lange hayrlocken spreyde.
O die geboren syt laet voor den Phrygiaen,
Maer voor uw moeder vroegh: sal eens die dagh opgaen,
Sal die geluckige uur oock komen eens voorseker,
Dat ghy een schut, en scherm, en der Troiaenen wreecker
Sult syn,en techten op het Pergamum,of 'tschoon
Voor desen langen tyd te vallen is gewoon;
En saemelen by een de borgery van Troien,
Die d'oorlogh,voor de vlugh deê jammerlijck verstroyen;
En stellen 't vaderland,en 't Phrygiaens geslaght
In ouden stand,en naem? maer weder nemende acht
Op myn rampsaligh lot, so weet ick dat myn wensche
Myn staet te boven gaet:'T most my gevange mensche
Genoegh syn dat ick leve. Ach vaderloose wees!
VVat schuylplaets salder nu getrou sijn aen myn vrees?
Die rycxste burgh van al het Asiaens geweste,
Omheynt met haylgen muur,en Goddelycke veste,
VVel waerd te syn benyd , beroemt so wyd en veer,
Nu maer een puynhoop is. VVaer ick myne oogen keer
De vlam heeft alles wech,en van so hoogh verheve,
En overgroote stad is nergens overbleve'
Een schuylplaets voor een kind. VVat hoeck, wat plaets, amy!
Verkies ick best ter nood voor myn bedriegery?
Daer is een heerlijck graf,'t welck, overmidts het hayligh
Myn man is toegewyd,voor 's vyands woen bleef vayligh
En ongeschent tot noch,een eyslijck groot gevaert :
Dat Priaem,die in rou noyt kosten heeft gespaert,
Tot synes waerde soons gedachtenis deê bouwen :
VVien kan ick beter als sijn vader hem betrouwen?
Ick voel een killend sweet door al myn leden gaen,
En sie dees naere plaets met droevigh voorspoock aen,

En vreese dat dit graf een ander graf beteeckent.
RAED. 'T heeft veelen 'tlyf gebaet voor dood te sijn gereeckent,
Alle hoop is wt met ons: hem druckt een lastigh juck,
Syn adelijck geslaght hem smoort int ongeluck.
AND. Dat niemand ons verra. R A. Best gaenwe wat ter syen,
Op dat geen tuyge melde ons vroome sluyckeryen.
AND. So vyand na hem vraeght. R. So seg in Troiens val
Is hy al lang vermist. A N. Maer of ick hem nu al
Verschuyl, hy moet doch weer vervallen in hnnne handen.
AND. 's Verwinners gramschap plagh int eerst opt heetst te branden.
AND. Hy schuylt met waere vrees int wterste gevaer.
RAED. Die in benautheyt steeckt neemt tot beschutting maer
Het reedste dat hy vind: dan die, wien't magh gebeure'
Een veyligh overleg, kan langsaem gaen te keur e.
AND. VVaer is soo verre een plaets, so woest een wildernis,
Die voor u, o myn soon ! een sekre schuylhoeck is?
VVie salder sorgen doch voor ons bedeesde lieden,
En in de laeste nood ons hulp en bystand bieden?
VVie sal ons schutsheer sijn? Vaert ghy dit Hector aen:
Bescherm ons als ghy staegh uw magen hebt gedaen:
Bewaer getrouwelyck uwe eegaes dieveryen,
En laet uw dood gebeent dit levend lyck bevryen.
Nu soone duyck int graf. 'T schynt of ghy van my vlied,
En in soo vuyl een plaets te schuylen u ontsiet.
Ick merck uw eedlen aerd. Ghy schaemt u noch te vreesen.
Leg af dit hoogh gemoed, dat in u plagh te wesen.
En treck een ander aen, 't welck 't ongeluck u hiet.
Schou wat hier ovrigh is van't gants Troiaens gebied,
Een grafstede, een slavin, een weeskind sonder vader.
Voor ramp men swichten moet. Koom soone tre wat nader,
En derf het stuck bestaen: Uw treên en gangen streckt
Na d'haylge rustplaet, die uw vaders lijck bedeckt.
VVil 't noodlot helpen ons, die in ellende steecken,
Ghy syt behouden: wil't den draed uws levens breecken,
Op voorraed is u dan alreede een graf bestelt.
RAED. 't Slot heeld 't vertroude pand: het welck om niet gemeld
Te worden van uw vreese, eyscht datmen daetlyck spoede,
Naer andre plaets, eer dat de vyand yets vermoede.
AND. Die van naby vreest is met sorge minst belaen:
Maer laet ons vind ghyt goedt vry op een ander gaen.
RAED. Bedwing uw wesen wat: wilt uw gebaer betoomen:
De Cephaleensche vorst schynt op ons aen te koomen.
Met ysselycken tred. A N. Gaep aerde, en ghy myn hoofd,
Myn troost, myn bedgenoot, 't gereten aerdryck klooft,
Tot 't binnenste van Styx: dat in die diepe kuylen
Myn pand, aen dy vertrour, te veyliger magh schuylen
Daer komt Ulysses self, met een verwarden tred,
Bekommert van gelaet: Hy breyd int hart een net
Van loose schallickheen. U L. Ick die, God wouds, verkooren,
Bedien het strenge lot, voor ditmael u beschoren,

Ver-

Versoeck voor eerst,schoon ick de boodschap dy maeck kond,
Dat ghyse niet ontfangt,als komende uyt myn mond:
'Tis aller Griecken stem,en d'wtspraeck aller heeren,
Door Hectors oir verlet tot noch toe t'huys te keeren:
Het noodlot eyscht dit kind. De Grieck schoon over zee,
Nau stellende geloof op een onsekren vre,
Blyft staegh met sorg belaen: de vreese voor sijn rycken
Hem,met bekommering, steeds sal te rug doen kycken,
Nocht dulden datmen hang de schilden aen den wand,
So lang de Phrygiaen de wraeck van't vaderland
VVt uwen soon verwacht,en hoopt op syne sege.

AND. Spelt Calches dat. UL. En schoon de wichler Calches swege,
So seyd het Hector self, wiens stam ons houd in vrees.
Eelaerdigh saed wast op na'et geen waer wt het rees:
So loopt de jonge stier ter syden van den grooten,
Al eer syne hoorens 't vel beginnen door te stooten:
Maer als hy hals en hoofd om hoogh komt rechten me,
Beheerscht hy self de kudde, en synes vaders vee.
Eene afgehouwe telg geplant sal 'thoofd verheffen,
En selve in groote eer lang haer moeder overtreffen,
En levren 't aerdryck schaeu ,den Hemel bosch en loof.
So neemt de brand weer toe van't vier,dat niet heel doof,
Bleef smeulen in syne asch. Ick weet wel dat de droef heyd
De saeck gelyckt behoort, niet op haer rechte proefleyd:
Indien ghy't niet te min wel by u selve wickt:
Ghy sult een oud soldaet vergeven, dat hy schrickt,
En na tien oegsten vreest,en so veel wintervlaegen,
Voor krygh,en oorlooghsramp,en nieuwe nederlaegen,
En Troie nimmer vlack genoegh voor ons gevelt.
'T is geen geringe vrees die't Griecxsche leger qnelt,
En dus bekommert houd:'tis Hector,maer de tweede,
VViens wackerheyd nu word van ons gevreest alreede.
Verlos ons van dien angst. Dese eenige oorsaeck let
De schepen die alree te water sijn geset:
Hier hapert onse vloot:en achtme niet moordadigh,
Dat ick,gelast by lot,uw soon eysch ongenadigh:
Ick eyschte Orestes wel: dus schoume niet voor wreed,
Lyd 'tgeen hier voormaels self uwe overwinner leed.

AND. Och soone! waertghe slechts in uwer moeder handen,
Of wist ick wat gevaer u nu in vreemde landen
Veer van my houd verruckt: ick soude het moedershart
Niet eenmael trecken wt: al waer't schoon dat met smart
Myne handen doorgesneen in scharpe stricken lagen:
Of dat my 's vyands stael sou door den boesem jaegen:
Of dat een heete vlam van wedersyds gestoockt,
Myne heupen had verbraen, en lendenen verschroockt,
Ick storf,of ging u na: nu kan ick laes niet raeden
VVat ramp u houd beset: of ghy in achterpaden
Door bosch,en bergen dwaelt: dan of de woeste smoock
Der stad u heeft verstickt:en of de vyand oock

Gespeelt heeft met uw bloed : of dat ghy syt verbeten
Van 'twild gedierte, of streckt d'Ideesche kraey tot eten,

VLYS. VVech met dien sotten klap, en die geveynsde praet:
Denckt dat Vlysses sich soo licht niet mompen laet,
VVy hebben eer verschalckt de moederlycke treken,
Ja van Godinnen selfs: wech met dit ydel spreecken:
VVech met dien ydlen raed. VVaer is uw soontje flucx?

AND. VVaer is al 't Phrygisch volck na soo veel ongelux?
VVaer Hector? waer Priaem? ghy soeckter een by naeme,
Helaes? Andromache bedruckt soecktse all' te saeme.

VLYS. 'T geen ghy van selve ontsiet te melden, sal de dwang
VVtparssen met geweld.

AND. S'is voor geen sterven bang
Die moet, en wil, en kan in 't sterven syn te vreden.

VLYS. Een wie de dood genaeckt ontvallen d'hooge reden.

AND. Indien ghy dwingen wilt met vrees my droeve mensch,
Met 'tleven dreyg ons eer: want sterven is myn wensch.

VLYS. De smarte sal eerlang met water, vier en koolen,
En doodelycke pyn, 'tgeen in de duystere holen
Uws veynsenden gemoeds dus lang verborghen lagh,
VVel tegens uwen danck doen komen voor den dagh.
De nood is starcker als de liefde tot de sijnen.
'Tis sotte trouwigheyd, te willen sich verpynen
Om heelen, 'tgeen men doch eerlange melden moet.

AND. Laet komen voor den dagh al 'tgeen dat dol verwoed
Een grimmigh overheer bedenckt voor beulsche vonden:
Vier, water, honger, dorst, en diep gedreve wonden,
En 'skerckers stanck, en smet wt vuyligheyd gegroeyt,
En ysers heet van gloed in 't ingewand geschroeyt,
En wat hy meer bedenckt: ick ben't getroost te draegen,
Een moedigh moedershart en kan geen vrees vertsaegen.

VLYS. Maer hoor Andromache, de selve liefd waer door
Ghy dus hardneckigh blyft, en niemand geeft gehoor,
De Griecken noopt, en raed voor hunne onnoosle kinders
Te sorgen. Na tien jaer, na soo veel ramps, en hinders,
En verre wtheemschen krygh, ick min sou sijn bevreest
Voor d' angst, en sorg, waermede ons Calches maeckt bedeest
Vreesde ick voor my alleen. Uw soon ontseyd ten stryde
Mijn soontie Telemaech.

AND. 'K sal Griecken u verblyde
Maer tegens mynen danck. Hoe kan ick, droeve vrou,
Nu smorren in myn hart mijn' ingekropten rou.
Atryden alle bey, ghy mooght u vry verheugen,
En ghy Vlysses sult met blyde tyding meugen:
Gelijck ghy sijt gewent, weer na de Griecken treen,
En seggen: Hectors soon, en oir is overleên.

VLYS. En dat sulcx waerheyd is, hoe sult ghy't hun bewysen?

AND. Alsoo gebeurme 't swaerst dat yemands siel doet ysen
Door 's overwinners grim, en vreeslyck dreygement:
Alsoo jon 't noodlot my een ryp en saligh end,
Begraef my in myn land, en Hector, na syn waerde,
Sy sachtelyck gedruckt van 's lieven vaders aerde:
Soo waerlyck als hy lichtontbeerigh leyd versmoort,
En sielloos wech heeft 't geen syne wtvaert toebehoort,
En onder d'andre doon syn bleecke schim gaet mengen.

VLYS. Ick sal verblyd den Grieck de blyde boodschap brengen,
Dat 't noodlot door de dood van Hectors soon gesust,
Hy op den vrede steun, en stel syn hart gerust.
VVat droomtghe Vlysses, hoe? Sal dy de Grieck vertrouwen?
Ghy, wie? de moeder, hoe? int midden vant benouwen,
Sou die versieren yet, en bevende in de nood
Het voorspoock niet ontsien van soo vervloeckt een dood?
Voorspoocksel vreesen die, die swaerder dingen vreesen.
Met eeden sy haer trou gestaeft heeft, en beweesen:
Soose eedbreeckt, kanse wel een swaerdre plaegh ontsien.
Nu myn gemoed, neem vry te hulp, en dat u dien
Bedrogh, en list, en een Vlysses die volmaeckt is,
Men deckt de waerheyd, maer sy rust niet voor sy naeckt is.
Doorsnuffel haere siel. Sy kermt, sy maeckt misbaer,
Sy steent, en trappelt vast angstvalligh hier en daer,
En vangt de reden, en het geen haer komt te veuren
Met een bekommert oor. Hier is meer vrees als treuren:
Vernuft is hier van doen. Andre ouders in den rou
Behoeven troost, maer ghy geluckigh syt mevrou,
Dat ghy u soon nu mist, die anders most besuuren
Een wreede, en bittre dood by d'omgevalle muuren.
En storten over 't hoofd van 's toorens hooge kruyn,
Die eenigh ovrigh ryst in Troiens heete puyn.

AND. De moed beswycktme helaes! 't lyf trilt, de leden sygen,
En 't bloed door koude stolckt.

VLYS. Hier hier most ickse krygen,
Sy helde na dien wech: De vrees heeft haer verraen:
Ick sal een nieuwen schrick haer weder jaegen aen.
Dewyle dan het kind, tot soen des muurs verkoren,
En nu voor wt getreen, een sachtre dood deê smooren,
VVaer door het niet en kan den priester als 't behoort
Ten offer volgen na, soo seyd ons Calches voort,
Dat Hectors assche moet tot soen der golven strecken,
En in syn zee verspreyd, op datwe mogen trecken
Ontslaegen van dien vloeck met onse schepen t'huys,
En moet syn heerlyck graf gemorselt sijn tot gruys.
Vermids dan Hectors soon de dood die hy was schuldigh,
Doort sterven is ontslipt, soo moetghe sien geduldigh

Dat wy onse handen aen dese haylge rustplaets slaen.

AND. Ramsaligh mensch wat raed? wat sultghe best bestaen?
Een dobble vreese breeckt myn hart nu in twee stucken:
Hier komtme 's mans gebeente, en daer myn soontje rucken,
VVat syde oft' winnen wil? ick sweer, ick sweer by al
De Goon, by u myn man: VViens siel my altyd sal
Verstrecken voor een God, dat my niets kan behaegen
In mynen soon als ghy; dat hy noch reck sijn dagen,
Op dat ick in hem sie 't affetsel van uw beeld.
Leed ick dan datmen dus met uw gebeente speelt,
En datme' uwe aschen sprey, en wtstorte op de baeren:
Neen dat dees lieverst erve. O moeder vol beswaeren!
Hoe sultghe konnen sien dat uw geliefde soon
Gemartelt worde, en sterf soo veel vervloeckte doon?
Hoe sultghe konnen sien, met onbetraende kaecken,
Hem koomen rollen neer van d'hooge toorendaecken?
Och ja, en met geduld, als slechts 's verwinners hand
Myn Hector na syn dood niet stroye langs de strand.
Maer hoe? dees sal syn straf met smarte en pyne smaecken.
Den afgestorven kan nocht smert nochs pyne raecken,
Maer is in vaylge rust. VVat dryftghe tusschen twee,
En twyffelt wienghe wilt bevryden van dit wee:
Staet niet uw Hector daer? Neen, neen, ick sie waerachtigh
Een Hector hier, en daer: maer dees sijn sinnen maghtigh,
Sal mooghlyck vaders dood noch dienen tot een wraeck.
VVat doet ghy, droeve vrou! in dees benaude saeck?
Sy konnen beyde doch niet wel behouden wesen,
Behoed dan liever dien, die Grieckenland doet vreesen.

VLY. Gaet heen, gaet snellijck voort, en haelt my voor den dagh
Den vyand onses naems, 't sy waer hy steecken magh,
Door moeders list verschuylt, de leste schrick der Greecken.
Daer is hy vast. Vaert voort. VVat magh u doch ontbreecken?
VVat vreestghe, en siet noch om? 't is doch met hem gedaen.

AND. Och dat my vreese kost noch eenighsins bevaen:
Maer 't is gewoonte nu voor my altyd te schroomen,
En 't word niet haest verleert dat vast is aengenomen.

VLY. Ick sal der Goden raed wtvoeren na'et bescheer,
En sal het hooge graf omrucken gants om veer.

AND. 'Tgeenge eenmael hebt verkocht. UL. 'T sal evenwel geschiedē.

AND. VVaer is Achilles woord, waer sijn nu d'Hemellieden
Beroepen in den eed? o Pyrrhus! koom beschut
Uw eygen vaders gift. VL. 'T graf sal terstond onnut
Verspreyd syn over 't veld. AN. So grouwelycke wercken
Dorst noyt de Grieck bestaen. Ghy hebt Godhaylge kercken
Ja selfs van Goden die u gunstigh syn geweest
Onthayligt, en geschend: maer hebt tot noch gevreest
De dooden in hun graf wt dolheyd aen te randen.
Ick sal u tegen sijn, en met ontwapende handen
Vw wapens tegens staen. De gramschap salme maght
Verleenen tot dit werck: gelyck met dolle kraght

De forsse Amazon plagh te sloopen Griecxsche schaeren:
Of als een Menas, daer de God is ingevaeren,
Gewapent met haer. thyrs, met een beseten tred
De boomen dreyght, en 't woud, en van verstand ontset
Quetst datse 't niet en voelt: Soo sal ick my begeven
Int midden van 't gedrang, en als ick heb bedreven
Al tgeen tot voorstand van dees grafstede helpen kan
Ick vergesellen sal myn overleden man.

VLYS. VVat toestghe, kan een vrouw met kermen, en met raesen,
En ydle dolligheyd uwe harten noch verbaesen?
Doet datmen u gebied. AN. Velt my, velt my veel eer,
En met u vinnigh stael my liever houwt ter neer:
Scheurt op d' Avernsche poel, en breeckt des noodlots marren,
Myn Hector d'aerde rijt, en doetse haer keel opsparren:
Om desen Jthakees den moed te doen vergaen
Is mans genoegh u schim. 'K sie hem gewapent staen:
Hy drilt, en schiet met vier. Siet ghy hem niet, o Greecken!
Of sie ick hem alleen? VL. 'K sal alles af doen breecken.

AND. VVat gaet dy moeder aen. Ghy velt met eenen slagh
Uw soon, en eegemael: Misschien ghy met geklagh,
En met gebeen den haet der Griecken sult verletten,
Het swaer gewight van 't graf t verborgen kind sal pletten:
'T ellendigh wicht verga veel eer, 't sy aen wat oord,
Eer van den vader 'tkind gekneust word, en versmoort:
Eer 's vaders last den soon sou pletten en vernielen.
Vlysses ach! ick koom demoedigh voor u knielen,
En de hand die noyt en dede het geen dat sy nu doet,
Raeckt met verslagenheyd Vlysses uwen voet:
Der moeder u erbarm: wilt gunst aen my besteden,
En hoor met sachten sin mijn smeecken en gebeden;
En hoe ghy hooger van de Goden syt gestelt,
Soo veel te sachter druckt die staen in u geweld.
De weldaet dieghe doet aen hen die moeten swichten
Dient om 'tgeluck aen u noch wyders te verplichten.
Soo moet u kuysche vrou u in haer bedde ontfaen:
Soo moet u vader noch in jaeren groeyen aen,
Tot dat hy sijnen soon met wellekomst magh groeten:
Soo moet u soon u na uw wederkomste ontmoeten:
Soo moet hy meerder heyls als ghy self wenscht ontfaen:
Laert in jaeren, u in raed te boven gaen.
Erbarm u over dit ellendigh moeders leven,
Die niet als desen troost in 't lyden is gebleven,

VLYS. Breng ons het kind te voorschyn,
Dan salder eerst gehoor syn.

ANDROMACHE.

KOom wt het hol daer ick u heb gevlught,
O droefste vrous beschreyelycke vrucht!
Dits 't kind dat ghy, Vlysses, wenscht verstickt:

VVaer voor een vloot van duysend schepen schrickt.
Duyck, jongske, duyck: werp u ter aerde neer:
En 'thandje vley de voeten van uw heer.
Beeld u niet in dat yetwes quaelyck past,
'T geen de Fortnyn haer schoovling leyd te last.
Uw oud geslaght, dien koninglycken glans,
En het gerecht des grooten oudenmans,
Al 't aerdryck om vermaert, set wt den sin:
En nimmermeer en val u Hector in.
Buygh, kleyne knien: uw lyf na't slaeven set.
So u de kindsche onnooselheyd belet,
Ter halver dood uwe wtvaert te bevroen,
Schrey dan, om dat ghy't siet uw moeder doen.
Ond Troie sagh sijn konings kindsheyd me
Van traenen nat. De kleyne Priaem deê
Den dreygenden Alcides worden weeck:
Die forssert, die, voor wiens geweld besweeck
'T woed ongediert, daer oyt af werd gehoort:
Die na de bres gemaeckt in Plutoos poort,
Sich ruggeling te maecken wat ruymbaen:
Door't duysterheen, verwonnen van een traen,
VVelck op de wang syns kleynen vyands lagh:
Ick, seyde hy, gun u 't koninglyck gesagh:
Sit op den troon uws vaders hoogh int goud:
En sijnen staf, maer bet u woorden houd.
Dit was, wou hy's gevangens hardste straf.
Leer Hercules sijn sachte gramschap af.
Of en vermaeckt u niet als sijn geweer?
Geen smeecker leyd voor uwe voeten neer
Van mindren staet, en bid maer lyfs gena.
Dat het na lust van't luck sijn erfryck ga.

VLYSSES. ANDROMACHE. ASTYANAX.

VLYS. VErbaesde moeders rou ontroertme wel het harte,
Nochtans ontroertme meer der Griecksche moedren smarte,
Tot wier groot hartenleet dit kind opwassen sal.
AND. Sou dit de man wel sijn, en hand, die Troiens val
Oprechten sal wt d'asch? Moet Troie daer op hoopen
Soo is het hopeloos. 'T is veel te veer verloopen:
'T en leyd so niet met ons Troiaensche borgery
Dat yemand vreest met recht voor onse muytery.
Of sou sijn vaders moed hem wel den moed verhoogen,
Te weten, hy wien self rondom den muur getogen
De moed ontvallen sou, die door veel tegenspoed,
En ramp gebroken word. Indienge van syn bloed
Eyscht wel verdiende straf, wat soudghe meer begeere'?

Veroorlooft hem tot slaef te dienen u ter eere,
Syn knechtelycken hals ontfange het dienstbre jock:
VVie weygert dat een vorst. VL. Ulysses nocht syn wrock:
Maer Calches slaet het af. AN. O oorsaeck van myn lyen!
Toesteller van bedrogh, en tuck op schelmeryen,
Die niemand voor de vuyst int stryden hebt vermant:
Maer door wiens quaeden aerd, en dobbel schalck verstand
Selfs Griecken syn vermoord: stoffeertghe om't kind te dooden
Vw saeck met wichlery, en met onnoosle Goden?
VVt uwen boesem komt dit schelmstuck nachtsoldaet,
Een man in kindermoord, nu sytghe een held op straet
By lichten dage alleen. VL. Myn vroomheyd is den Greecken
Genoegh, den Phrygiaen niet dan te veel gebleecken.
De vloot haere anckers licht. 'T is ongelegen tyd
Dat ick den ganschen dagh met ydle woorden slyt.

AND. Verguntme een korte wyl, op dat ick mynen soone
Voor't wterste bediene, en myne gunst betoone,
En voor het laetste omarm den genen die ick droegh,
En so myn gierge trou omhelsende vernoegh.

VLYS. Och oft geoorloft waer dat ick wt mededoogen
My uwer deeren moght: Doch tgeenwe alleen vermogen
Dat word uw beê vergunt, te weten tyd en wyl
Na uw begeerte, en wensch. Versaed u inder yl.
Met traenen. Droefheyd word verlicht door bitter schreyen.

AND. O soet, en waerde pand! o eere van 'tgescheyen,
En neergeslagen huys, en Troiens laeste lyck:
O schrick van Grieckenland! O moeders ydle wyck:
VVien ick syns vaders lof, en oorloogskunst ervaeren
Toewenschte, en oock den tyd die in sijn middeljaeren
Syn bestevader heeft geluckigh doorgebraght:
Maer d'Hemel heeft myn bede helaes! niet veel geacht,
Ghy sult van Ilium den scepter niet eens swieren,
In koninglycke sael: nocht met geboden stieren,
De volcken wyd en sijt. Voortaen en sultghe niet
So menigh land gebragt sien onder sijn gebied:
Ghy sult niet eenmael laes! de Griecxsche ruggen wonden,
Nocht slepen Pyrrhus lyck aen u karos gebonden:
De kleyne wapens ghy met uwe teedere hand
Niet handlen sult: noch 't wild, verspreyd door't woeste land,
In bergh, in bosch, en dal geswind en stout najaegen,
En na elck vierde Jaer, op d'ingestelde dagen,
Den slaep van Troiens spel voortbrengen op de baen,
En voeren edel kind de wackre benden aen:
Ghy sult met snellen voet, en met geswinde keeren
Niet eens om d'outers gaen, en met uw dans vereeren
Der Phrygen tempelfeest, als 't kromkornets geluyd
De snelle passen treckt ten wackren voeten wt.
O slagh van wreede dood! veel droever als het sterven.
Sal Troie noch yet sien 'tgeen sal haer hart doorkerven
Veel meer als Hectors moord. UL. Nu moeder 't weenen laet:

Een grooте droef heyd steld sich selve doch geen maet,
AN. Heel kort Vlysses is het marren van ons weenen,
Daer ick om smeeck en bid. Gedoog dat ick den geenen,
Die noch in't leven is, sijne oogen luycken magh.
Kleyn sterftghe, doch alree draeght Argos dy ontsagh:
Uw Troie wacht uw komst: wy smelten in ons traenen.
Ga vry en vranck, en vind d'ontslage Phrygiaenen.
ASTY. O moeder u erbarmt! AN. VVat houdghe mynen schoot,
En 'smoeders hand. die is eene ydele hulp ter nood:
Als 't teeder kalf sich by de moeder weet te vlyen,
VVanneer het brieschen hoort de leeuwen van ter syen:
Maer het verwoede dier de moeder wycken doet,
En soeckt den mindren roof, die 't met sijn tand bebloed
Verscheurt, verruckt, en sleept: soo sal u wt myne armen
De vyand rucken oock. Ontfang myn droevig karmen:
Ontfang myn laetsten kus, en 'twtgetrocken hayr:
En dus gekropt van my ontmoet uw vader, daer
Hy dwaelt int saligh veld: doch wilt hem overdraegen
Heel weynigh woorden van uw moeders bitter klaegen.
So 's overleders schim sich d'eerste sorge aenneemt,
Nocht door 't verbranden niet van d'oude liefd vervreemt:
O wreeden Hector! hoe gedooghtge nu, ghy braeve
Dat onder 't Griecxsche juck Andtomache dus slaeve.
VVat leghtge log, en traegh. Achilles quam wel weer.
Neem van van myn traenen kind, die noch sijt kleyn en teer,
Neem van myne hayren weer. Al 'tgeen is overbleven
Van d'wtvaert myns gemaels. Neem kuskens dieghe geven
Mooght aen uw vaders mond. Dit kleed uw moeder laet
Ten troost; myn graf en geest aenroerden dit gewaed:
Nauick doorsnufflen sal wat asschen hier magh schuylen.
VLYS. Hier is nocht maet nocht end van schreyen, en van huylen.
Flucx wech met Hectors soon: ruck wech, en neem hem met,
Die't leger marren doet, en Argos vloot verlet.

REY.

VVAt plaets of ons gevangene al
By sich ter woon ontfangen sal?
Thessalien vol bergen, of
Koel Tempe ryck van lauwerlof?
Of Pthie een veel bequaemer veld
Om wt te levren menigh held?
Oft steenigh Trachyn, beter steê
In vruchtbaerheyd vant stercke vee?
Of ist Iolcos hoogh van moed,
Betemster van den souten vloed?
Oft ruyme Creten, by elck een
Verwondert om sijne hondert steen?
Of oock Gortijne, kleyn van naem?
Of Trice, dor en onbequaem?

Of ist Methone dicht begroeyt
Van lichte steeckpalm, dieder bloeyt?
Methone dat alsins bekuylt
Dicht onder 't bosch van Oeta schuylt,
En meer als eens de pylen straf
Tot Troiens nederlaegen gaf.
Of Olenos, wiens hutten licht,
En wyd sijn van elckaer gesticht?
Of Pleuros, dat sich altyd draegt
Als vyand der Godinnemaeghd?
Of Trœzen, wiens kromboghte ree
Bespoeld word van een breede zee?
Of Pelion, wel eer vermaerd
De darde trap ten Hemelwaert,
En streckte Proteus voor een ryck?
Op desen bergh was Chirons wyck:
Daer lagh in wtgehoolde rots
De meester van het kind, dat trots
En moedigh doen alreede was,
Mits hy hem sulcke lessen las:
VVaer door de grimmigheyd van 't hert
Noch meer en meer geslepen werd.
Als hy syne harrep klincken liet,
So song hy onder 't snaerspel niet
Als slechts van houwen kerven slaen,
En wat daer voorts magh hangen aen.
Carystos ryck van marmorsteen
Of Chalcis, daer Euripus heen
En weer speelt met d'onstuyme zee?
Of sijn't d'Echidnen, die hun ree
Bequaem voor alle winden leyd?
Of Gonoës daer 't altyd weyt?
d'Enispen, bang voor Boreas?
Of Pelareet ter noorder as
Aen Grieckens alderwterste end?
Of ist Eleusis, dat gewent
Vrou Ceres stadigh t'eeren is
In stilligheyd en duysternis?
Of roept ons tegens onsen sin
Des waeren Ajax Salamin?
Of Calydon, soud dat wel sijn,
Alom bekent door't wilde swijn?
Of is het Scarphe, en Besse? of 't land
Dat Titaressos, die na'et strand
Om onder zee te duycken sluypt,
Met synen traegen vloed doorkruypt?
Of Pylos dat lang leven geeft?
Of Pyse dat een tempel heeft
Iupijn ter eeren opgebout?
Of Phaer? of Elis daermen houd

En viert de feest die 's winners hoofd
Den lofkrans van olyf belooft?
Het raesende onweer hier en gins
Sende ons slaevinnen allesins,
En lande en berg waer 't wil ons lyf:
Behoudens datmen verre blyf
Van Sparten;'twelck met recht gehaet
Den Phrygen,en den Griecken staet
Op soo veel smarte en ongeryf:
Behoudens datmen verre blyf
Van Argos en Mycenen eerst
Door Pelops tiranny beheerst.
'T kleyn Neritos min als Zacynth,
En Ithaca,wiens klippen blind
Int water duyckend voor en naer
De kielen dreygen met gevaer.
VVat lot of u noch wesen sal
Beschoren,of wat ongeval
Troiaensche koningin wel eer?
VVaer heen,en van wat overheer
Sult ghy noch werden omgeleyd
VVat land is tot u graf bereyd?

DE VIERDE HANDEL.

HELENE. ANDROMACHE. HECVBA.

VVAt bruyloft doods,en droef,met kermen, bloed,en moord
En klaghten word geviert, daer van na recht behoort
'T beleyd tot aen Heleen. My dersmen noch beladen
Om den verdelgden Phrygh int uterst te beschaden:
Aen my beveeltmen noch te boodschappen 't geveynst,
En ydel huwelijck van Pyrrhus,en op't reynst
De bruyt na Griecxsche wijs te cieren,en te kleeden.
Prins Paris suster word door myne treecken heden
Misleyd en raeckt om hals door myn versiert bedrogh.
Verschalcktse vry,ick acht sulcx voor haer't lichste noch.
'T is een gewenschte dood te sterven sonder schricken
Voor 't lyden van de dood. VVat draeltghe te beschicken
Het geen u is belast. De stichter draegt de schuld
Van't opgedrongen quaed. Uw jammer is vervult
O welgeboorne maeghd! van Dardans bloed gesprooten,
Een milder Godt heeft u,die deerlyck waert verstooten,
Goedgunstigh aengesien,en is vast besigh om
Te schencken aen u jeughd een saelghen bruydegom:
Al heerschte Priam self,schoon Troiens muuren stonden
Tot sulck een huwelijck sy u niet brengen konden:

VVant d'overkycker ſelf van d'eedle Griecſche ſtam
V tot het heyligh recht van kuyſche minnevlam,
En wettigh bed verſoeckt: wiens breed gebied gelegen
Is aen't Theſſaliſch veld. O welck een groote ſegen!
De groote Thetys, en ſo menige Godes
Van't ſoute pekelſchuym, daer toe de zeeprinces
Vrou Thetys, de voogdes van d'opgeblaeſe baeren,
Uw voor haere aengehuwde, en eygen pand verklaeren.
En Peleus als ghy nu ſijt Pyrrhus wederga
U noemen ſal ſijn ſnaer, en Nereus even na.
Leg af 'tbeſwalckt gewaed: treck weder aen een ſtaetigh:
Verleer ſlaevin te ſijn: weeſt niet ſoo ongelaetigh:
Stryck neer 'tgereſen hayr: duld dat het word geſchickt,
En met eene aerdige hand getoyt en opgeflickt.
Dit ramp miſſchien u voert tot hoogren ſtaet en orden.
'T heeft veelen nut geweeſt des vyands roof te worden.
AND. Te ſchaetren eens van vreughd was 't eenigh onheyl dat
Den Phrygen noch ontbrack, en d'wtgeroyde ſtad,
'T geſlechte Pergamum vaſt brand aen allen hoecken.
O tyd van hylicken! maeckt yemand ſich te ſoecken,
Soud yemand weygeren te treen na'et bruyloftsbed
Daer 't lief juweel toe raed, Heleen, 't bederf, de ſmet
Der beyde volleken? Siet eenmael doch met weenen
Die vorſten grafſteên aen, deſe onbegrave Beenen
Langs 't veld geſaeyd: die heeft uw bruyloftsfeeſt verſpreyt:
Om u men 't Aſiaenſche, om u men 't vaeck beſchreyd
Europiſche heldenbloed al ſiſſende ſagh ſtorten;
Als ghy koelmoedigh ſaeght de mannen t'ſamenhorten,
Onſeker wienghe droeght. Vaert voorts, en maeckt met groen
De bruyloftskamer toe: VVat iſſer toorts van doen,
Of fackel na gewoonte, of vier? Laet Troie wtrichten
Dien dienſt, en met ſijn vlam 't nieu bruyloftsbed toelichten.
Troiaenſche borgers viert, viert Pyrrhus huwlijcxfeeſt,
Ja viertſe na waerdy; dat's met een bangen geeſt
Maeckt droefheyd en miſbaer. HEL. Hoewel de groote ſmarte
In geene rede ſtaet, nocht word vermorwt int harte.
Ja boven dat noch vaeck haer rougenooten haet:
Soo is het evenwel dat ſo myn ſaecke ſtaet,
Dat ickſe nimmermeer te pleyten my ſal ſchroomen,
Al was de rechter ſchoon met gramſchap ingenomen.
'K en lochen niet dat u wel overkomen ſy
Ondraeghelycke ſmart: Maer 'tſtaet u echter vry
Dat ghy Priaem, en ghy uw Hector mooght beweenen:
Maer ick helaes! ick moet int heymelyck beſteenen
Myn Paris die ick mis. 'T is een ondraeghlyck juck
In ſlaeverny te ſyn: Dat heb ick oock met druck,
Als een gevange vrou, tien jaeren lang gedraegen.
Vw Troien leyd ter neer: d'Huyſgoden ſijn verſlaegen:
'T is wel een ſwaer verlies het derven ſyner ſtad:
Maer ſwaerder ick myn vrees dan alle rampen ſchat.

'T geselschap in uw quaed uw smart wat kan vergoeden:
Op my verwinner beyde,en overwonne woeden,
'T heeft in onsekre kans nu langen tyd gestaen,
VVie dat een yeder sou voor syn slaev in ontfaen:
My kreegh terstond myn heer,en sonder eenigh loten.
De krygh verwyt ghy my is eerst wt my gesprooten:
Eene oorsaeck van't verdriet dat Troien overviel:
Dit sou soo wesen,waer 't dat ons Spartaensche kiel
Uw zeen eerst kloofde: Maer soo de Troiaensche vechter
My roofde,als Venus my geschoncken had den rechter
Soo weet het Paris danck. Myn saeck sal vinden wel
Een scheydsman,maer helaes! voor my niet dan te fel.
'T is Menelaus,die hier over recht sal spreecken
VVilt nu Andromache uw treuren doch wat breecken,
En murwen het gemoed van dees bedruckte vrou.
De traenen dringen my ten oogen wt van rou.

AND. 'T moet sijn een groot verdriet dat onse Heleen doet schreyẽ.
VVat doet haer,doch aldus de vochte traenen spreyen?
Seg op,seg op,waer is Ulysses nu op wt?
VVat schelmstuck,of wat list is endlyck syn besluyt?
Seg op hoe datmen sal met d'arme dochter leven.
Sal sy met volle kraght heronder syn gedreven
Van Idaes toppen,daer hy ryst met heuvelkruyn?
Of sal een vreed soldaet haer schieten steyl en schuyn
Van 's onlangs hoogen burghs verre wtgesteke klippen,
Of salse in't woeste meyr afwentlen van de tippen,
Die Troiens voorgeberght,met syn gespouwe sy,
En lenden steeckt om hoogh,soo dick en vaeck als hy
Siet alsins overheer d'inhammen licht om gronden?
Seg op wat uw gelaet bedeckt voor loose vonden.
Dat Pyrrhus swager word van Hecube en Priaem,
Gaet boven alle ramp. Nu geef de straffe een naem.
Seg op wat jammer ghy ons wyders toe wilt senden.
Beneem dit eenigh leet alle overige ellenden,
Dats d'ydle,en valsche waen vol twyffelmoedigheyd,
En dese onsekere hoop. Ghy siet wy syn bereyd
Den jongsten slagh des doods geduldelyck te lyen.

HEL. Och of der Goden tolck my toeliet af te snyen
'T verlet van't haetigh licht,of voor Achilles graf,
Door Pyrrhus woedende hand,als speelnood van uw straf,
En droevigh ongeluck,te sneuvlen met den swaerde,
Helaes Polyxena! wiens schoonheyd de vermaerde
Achilles voor syne asch ter slachting daeght door't stael,
Om in't Elysisch veld te strecken uw gemael.

AND. Siet hoe dat moedich dier,gelyck den dagh van eeren,
Haer sterfdagh noemen hoort.S'eyscht koninglycke kleeren
Tot voegelyck cieraet.Datme haere vlechten streelt.
En d'handen slaet aen'thayr haer leet doet,nocht verveelt:
Het ander hieltse een dood,dit rekentse bruyts stacy:
Maer 't moederlyck gemoed beklaeghelyck,ey lacy!

Ver-

Verstockt door dese maer, beswyckt door groote smart:
'T verstand ontsoncken is. Schep moed rampsaligh hart,
Hef uwe geesten op. Hoe hangt de siel des menschen
Aen sulck een dunnen draed? Hier waer niet veel te wenschen:
Een lutske en Hecuba gesalight ons begeeft.
Sy haelt den aessem weer, verkomt allencx, sy leeft.
De dood vlied aldermeest voor die sich baed in traenen.

HEC. VVel leeft Achilles noch tot straf der Phrygiaenen:
Steeckt hy noch d'ooren op ruygh, woest, en ongetemt.
Hoe weynigh heeft myn soons vorst Paris hand geklemt,
Syn tombe, en d'assche selve ons 't leven noch benyden,
En snacken naer ons bloed. Thans waren bey myn syden
Becingelt van een schaer, en saelghe sielenrey,
Ick werd van 't kussen moede, en 't liefelyck gevley,
Van moederlycke jonst den kindren wt te deelen.
Dese isser nu alleen slechts over van soo velen,
Myn wensch, myn gesellin, verlichting en genught,
En 's aengevochten rust. Dits Hecube al u vrucht:
De naem van moeder vloeytme alleen wt dese lippen.
Rampsaelghe en taeye siel, voorts voorts, gaet eenmael slippen,
En scheltme eens endlyck quyt dese eenige wtvaert ach,
De kaecken syn bevocht van schreyen dagh aen dagh:
Van't druckigh aenschijn stort een onversiensche regen
Mijn dochter weest verheughd. Hoe sou om sulck een segen,
Om dit u huwelijck Cassandra sijn begaen:
Hoe sou Andromache naer uwe bruyloft staen.

AND. VVy Hecuba sijn eer, wy wy sijn te betreuren:
VVie flucx de seylbre vloot sal van malkandre scheuren,
En spreyen hier en gins: Sy lieflyck wtgestreckt,
VVord van geboortige aerde int vaderland bedeckt.

HEL. Indien ghe u lot verstond ghy soud haer meer misgunnen,

AND. VVat straffe dreyght ons dan die wy niet weten kunnen?

HEL. De bus die is geschud elck heeft sijne heeren al.

AND. VVat heer is my bescheert? Segh wien ick dienen sal.

HEL. Maer Scyros jongelingh dy trock ten eersten lote.

AND. Hoe saligh is de maeghd Cassandra, die de vloote
Der Griecken niet en vreest, en door haer rasery,
En Phœbus veyligh is, en blyft van loting vry.

HEL. Het hoofd der koningen houd dees voor syn gevange.

HEC. VVil yemand Hecuba oock voor de syne ontfange?

HEL. D'onwilgen Ithakois ghy vielt tot roof te beurt.

HEC. VVat loter wreed van aerd, ondwinghbaer, en versteurt,
Der ongerechte busse, heeft, sonder staetverschooning,
Den eenen vorst geset tot 's anders vorst en koning,
VVat euvler God verdeelt de slaven hier en daer.
VVat den bedruckten streng, en onsacht middelaer
Soo luttel kennis draeght in heeren wt te keuren,
En leyd d'ellendighe noch heylloos ramp te veuren.
Int wreecken al te wreed van hand en van gemoed.
VVie voeght de moeder doch van Hector by het bloed

Van Æacus,en by syn wapenen en troepen?
Of word ick weder naer den Ithakois geroepen?
Nu duncktme ick ben slavin,nu wind de Grieck den kamp:
Nu duncktme ick ben beset van allerhande ramp.
Jck schaem my sulcken heer: maer niet dat ick moet slaeven.
Sal die met Hectors buyt soo trots gaen henen draeven,
Die Ajax eer te spyt Achilles roof ontdroegh?
Daer oyt de zee rondom 't onvruchtbaer eyland sloegh,
Sal hier myn graf ste sijn? koom hier koom hier verbolgen
Vlysses, leydme wech: ick sal myn meester volgen:
Ick kreunsme niet: myn lot myn navolgh na myn lust.
Geen stilte sy op zee,nocht aengenaeme rust.
Van winden woede 't meyr: dat Priaems ongelucken,
En myne,en krijgh,en vier der griecken legers drucken:
En ondertusschen dat dese onderwege syn
Soo woed dees straf alree. Ick vol verdriet en pyn,
Heb u een lot verstreckt,dies is u 't loon onttogen.
Maer Pyrrhus komt daer aen met wrevelmoedige oogen,
En spoed met snelle treen. VVat wacht ghe Pyrrhus, hoe?
Koom opent myne borst met yser: tre vry toe,
En help den schoonvaer doch,en schoonmoer van u vader.
Eens by malkanderen. Ghy slachter,ghy verraeder
Van gryse en oude lien,dit bloed dy me betaemt:
Koom sleeptme ontruckte me: met meerslagh onbeschaemt
Oock d'oppergoon bevleckt,en schimmen dieder waeren.
VVat zee wensch ick u vloot? ick wensch haer sulcke baeren
Gelyck uwe offerhande en gruwel wel vereyscht.
De gansche Griecxsche vloote,als ghy nu henen reyst,
Uw duysend schepen flucx [als myn bedroefde siele
Gevoert word] overkoome het geen ick wensch mijn' kiele.

REY.

Die treurt en sit verslagen
Is't soet dat veele klaegen,
Is't soet dat heele volcken
Bang stenen na de wolcken.
De traenen en misbaeren
Min nypen,alsser schaeren
Bedruckt te gader weenen,
En om haer rampspoed stenen.
Die groote droef heyd smaecken,
Sich altyd noch vermaecken
Dat hunn quaede avontuuren
Veele andere oock besuuren,
En datse niet alleene
Sijn weerloos voor die peene.
Geen mensch ontseyd te draegen
's Volcx algemeene plaegen.
Geen acht sich dan ellendigh
Al is hy't schoon inwendigh.
Neemt wech die salighlijcken
Bedyen: Set de rijcken
Ter syden,die beklyven
Met goude en silvre schyven:
Neemt wech, die steeds met swoegen
De rijcke landen ploegen,
Met hondert ossen t'evens:
Soo sal vol moeds en levens
Sich 's armen moed verheffen,
Siende alle staeten effen:
VVant niemand hoe besweken
Is arm,als vergeleken.
Soet valter boven allen
VViens saecken syn vervallen!
Dat niemand onder 't maenlicht
Lacht met een vrolyck aensicht.

Die met een schip wt liefde
Van winst de baeren kliefde,
VVanneer hy naeckt ontswommen
De zeestrand heeft beklommen,
Hy sal bedroeft, och armen,
Om sulck een ramspoed karmen.
Hier tegens wy bevinden,
Dat dien de storrem winden,
Ja schade minder wonden,
Die in de woeste gronden
Sagh t'effens duysend schepen
Van't onweer onderslepen,
En 't heele vlack sagh dryven
Vol hout en doode lyven.
Als Corus strenge onweeren
De zee belet te keeren,
Met d'aengeparste golven.
Eer Phryxus schier bedolven
Van't schuym vol schricx en beven,
En eenigh overbleven,
Heeft Helles lijck bekreeten,
Helaes! doense afgesmeeten
Viel midden in de vloeden,
Die tuymelen en woeden:
Doen haer de ram af schudde,
De leydsman van de kudde:
VViens lijf was overtrocken
Met glinsterende vlocken:
VViens gouden rugh de broeder,
En suster hun stiefmoeder
Ontvluchtende, beschreden.
Self Pyrrhe hiel sich te vreden,
Als haer gemael behouden,
En sy de zee aenschouden,
E[illegible] niet als zee vernamen,
Doen sy't alleene ontquamen.
De vloot nu schielyck herwaerts
Gedreven, nu weer derwaerts,
Sal dit geselschap scheyen,
En onse traenen spreyen:
Als schippers en stierlieden,
Op scheeptrompets gebieden,
T'seyl gaen, en hunne roeyers,
Als kloecke waterspoeyers,
De diepte eens vatten vlugge,
Als 't strand sal vlien te rugge;
Hoe sullen dan uw sinnen
Te moe sijn, o slavinnen?
Als ghy de groote plassen
Siet groeyen, 't land ontwassen:
Als Ide allencx sal blaeuwen
Neerduycken, en verflaeuwen?
De moeder sal haer soonen,
De soon de moeder toonen
In welcken oord en wegen
Dat Troien is gelegen:
En met den vinger wysen,
En seggen daer ghy rysen
Siet hemelhoogh dat smoocken,
Die damp, en 't leelyck roocken,
Daer sijn Neptunus vesten
Verwoest vernielt ten lesten
Van dees vervloeckte Greecken.
De Phrygh sal by dat teecken
Van verre sich gewennen
Syn vaderland te kennen.

DE VYFDE HANDEL.

BODE. ANDROMACHE. HECUBA.

O Noodlot vol van vloeck, van wreedheyd, deernis schrick!
Heeft Mars in tien jaer krygs met so verwoed een stick,
Syne oogen oyt vermaeckt? wat sal ick eerst verklaeren?
VVat heft myn klaght eerst op: uw ysselijck beswaeren,
O wtgeleefde vrou? Of sal 't uw rouwe sijn?

HEC. VVat leet dat ghy beschreyt, ghy sult beschreyen 't myn,
Elck heeft sijn eyge ramp, my sy te gaer aentaste'
En wie ellendigh is die is te mynen laste.

AND. Ick heb de maeghd sien slaen, 't kind worpen van de tin,
Maer met een moedigh hart haer sterven, hem niet min.

HEC. Verhael de dobble moord, en reecx van schelmeryen.
Het wroeten in myn wonde is myn gemoeds verblyen,

Leg al de toekomst wt. BO. Een tooren heeft de brand
Van 't groote Troien slechts gelaeten in sijn stand:
Van wiens verheven top, en gekanteelde boorden
Plagh Priaem sittende te stieren de slaghoorden,
En d'oorlooghsmaet te slaen: Hy grootvaêr hier sijn neef
In sachten schoot gestooft, wees aen, hoe Hector dreef
Den Grieck, en deê te rug gemeenen man, en heeren,
Als hy met vier en swaerd daer achter her was, keeren,
Door last van grooten angst: en liet den jongen held
Aenschouwen welck een man sijn vader was int veld.
Dees tooren eerst bekent voor een cieraet der vesten,
Maer nu een moordklip, wort door't graeu, en door de besten
Van yeder oord omringt. Al't volck met eener veegh
Komt derwaerts aengeruckt. De schepen loopen leêgh.
Een menichte hier van lien sich op een heuvel sette,
In vrye lucht, daer niets het wtgesicht belette:
Daer op eene hooge rots sijn kruyn: alwaer sy gaen
Sich plantende int gewight op hunne teenen staen:
Andre op een pynboom beuck of lauwer sich begeven:
En 't opgehangen volck het gansche woud doet beven.
Sulck voor de keur den kant van steylen berge nam:
Een ander een stuck dacx vergeten van de vlam.
Sulck een beklimt een muur, die reed staet om te breecken.
En 't lyf waeght op een steen onvast door't oversteecken,
Ja'k heb gesien de tomb van Hector dienen meê,
Fy onbarmhartigheyd den kycker tot een steê.
Doen quam met fieren moede, en hooghgeheve schreden,
Scheyl maeckende inden drang, Ulysses aengetreden:
By sijner rechtehand hy Priaems neefken had,
En trock hem voorts. Het kind met wackren gange trad
Na d'hooge vest: het sloegh niet eens vertsaeght nu herwaert
Staende op den toorenkant sijn streng gesicht, nu derwaert:
Gelyck een teeder jong van een geweldigh wild,
Al ist noch swack van tand, sijne ydle beten spilt
Int toonen van den aerd, die't doet tot forscheyd neygen,
En van verbolgenheyd geswollen woed met dreygen.
Alsoo dat braeve kind van vyands hand beknelt
Had volck en vorsten, ja Ulysses self ontstelt:
En syn gehartheyd deê den mannen 't hart ontvallen
Alleen en schreyd hy niet, die word beschreyd van allen.
En middlerwyle dat Laërtes soon bestond
Den paep te bidden na, en aenhitst styf van mond
Ten offer wreede Goon, is d'onversaeghde jongen
Van selven midden in sijn grootvaêrs ryck gesprongen.

AND. 'T geslaght van Colchos fel en bitter in den aerd,
D'onburgerlycke Scyth met wien sijn huys vervaert,
Of 't wetloos volck, het welck bewoont d'Hyrcaensche stranden,
VVaer heeft het oyt geschend aen sulck een stuck sijne handen?
VVie hoorde van Busyr dien wreedaerd sulck een maer,
En dat oyt kinderbloed besprenckelde het altaer:

Sijn paerden menschen vleesch gewent voor voeder t'eeten,
En heeft het Diomeed soo jong noyt voorgesmeeten.
Maer wie bestelpt uw leen, en levertse aen het graf?
BOD. VVat leden spaerde doch de steyle plaets daer af?
De swaerte die recht toe recht aen, en sonder horten
Met soo geswind een slagh quam tegens d' aerde storten,
Heeft al de leen geknispt, en vliegen doen om veer.
'T wtmuntend lyf, die mond gelyckt sich self niet meer.
Sijns vaders eedele kroost, in hooghsels, diepsels, bolten
Sich openbaerende, leyd t'eenemael gesmolten.
De neck is wt het lit: en wt het harssen vat,
Door eenen keyselsteen gekraeckt, is't breyn gespat.
Het lyf leyd maecxselloos. AN. Het sweemt syn vader weder.
BOD. Na dat geworpen was het kind van boven neder,
En 'theyr den grouwel, dien't gewrocht had, heeft beweent,
Valt aen een ander stuck de selleve gemeent:
En aen Achilles tomb. De golven slaen van buyten
Hier tegens sachtlyck aen. Van d'andre sijde stuyten
De vlacke velden op een heuvel, die al heel
Het middelst sluyt, en ryst als sitsteen van tooneel.
De groote toeloop vult terstond den ganschen oever.
Een deel is van geloof, dat dese dood de schroever
Der schepen wesen sal, en brengense in gebruyck:
Een ander siet met lust wtdroogen 's vyands struyck:
Een groot deel graeus [waer by sijn lichtigheden blycken]
Verfoeyt het schellemstuck, en loopt het lijckwel kycken.
Niet min en spoeyt sich na sijne wtvaert de Troiaen,
Die met sich selven komt te lyck en graefnis gaen.
Onmaghtigh door den angst van ziddren sich t'onthouwen,
Soeckt hy den laetsten val van Troiens vest t'aenschouwen.
Met komen huwlycxwys de fackelen voor wt.
Heleen, met buckend hoofd, gaet treurigh voor de bruyt.
Den Troischen dunckt die toorts gehaelt wt Plutoos hoecken,
En sulck een stacy sy Hermione toevloecken:
De vuyle Heleen alsoo haer man sy t'huys gevoert.
Een schrick ter wedersyds 't verbaesde volck ontroert.
De maeghd haer aenschyn laet van schaemt voor over hangen,
Een glans die speelt haer op de jeughelycke wangen:
Des nietemin, en 't fraey nu loopende op een end
Ruym soo bevallyck blinckt als het oyt was gewent:
Gelyck als op sijn schoonst Apol is, wen syn rossen
Te wet gaen, en hem 't licht der starren komt verlossen,
En dat de twyfeldagh den nacht kryght op den hals.
De menight staet versuft. Men pryst doch nau van all's,
Een ding soo seer als tgeen dat ons nu word onttogen.
Die door haer schoonheyd, dees is door haer jeughd bewogen:
Dees door het dwaelsieck luck, dat heyning kent, nocht sloot:
Altsaemen door dien moed wtdaeger van de dood.
S'heeft Pyrrhus achter haer: ja de harten selfs der riddren
Soo wel als van het schuym des legers, staen en siddren,

 Vol

Vol van medoogentheyd, en van verwondering.
Na dat den steylen berg ten top de jongeling
Beklommen, en dat hy nu op de kruyn verheven
Van vaders hooge tomb sich had in stand begeven,
De dappere mannin int minste niet en swicht:
Sy staet hem fors, den slagh biende een fel aengesicht.
So kloeck een moed doorsnyd het hart van stoute en bloode.
En een nieu wonder is hier Pyrrhus suf op doode.
Met dat van syner hand de styfgejaeghde kling
In deoverschoone borst tot aen 't gevest toe ging,
En maeckt een wyde wond: So dat de ribben knarsten,
De dood daer in, het bloed daer schielyck wt quam barst en:
In't sterven self nochtans sy van den moed niet sc heyd:
Voor over storte sy met gramme kraghtigheyd,
Als offe Achilles had met d'aerde willen pletten.
De schaeren schreyende sich allebeyde ontsetten.
De Phrygiaen bedeest geluyt van steenen slaet.
De triomfeerder klaer syn steenen hooren laet.
Dus ging het offer toe. Al't bloed werd van't verbolgen
En wreede graf, eer't staen of vloeyen kón, verswolgen.

HEC. Gaet Griecken gaet, u roept een veylge wegh te rug:
Ontvout het laecken, maeckt uwe hooge stevens vlug,
En spout de zee: ghy hebt haer weygren niet te schroomen,
De maeghd en 't kind syn om, de krygh ten end gekoomen.
VVaer met myn traenen heen? waer leyder spuw ick wt
D' onwyffelycke siel van desen taeyen huyt?
Sal ick myn dochter, of neef, myn man, of land betreuren?
Oft al of my, o dood moght ghy my slechts gebeuren!
De jonge kinderen, de maeghden ghy verdoet
Met kraght, en overal met haestigheden woed:
Alleene schreumt ghe my, en weetme tusschen 't stuwen
Der pylen, onder 'tswaerd, en in den brand te schuwen.
Ghy hebt my die u socht den heelen nacht geweert.
En vyand val nocht vier myn leden heeft gedeert.
Stond ick u niet so reed als Priaem? BO. Slaefsche hoopen,
Rast 'scheep. De vloot wilt 'seyl, en is al afgeloopen.

FINIS.